

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΚΘ'

ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19

15 ΙΟΥΝΙΟΥ 1952

ΑΡΙΘ. 13

ΤΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τῆς Συντάξεως, Οἱ Δώδεκα.— Μητροπολίτου πρ. Λήμονος Βασιλείου, Σχόριοι Ἀρχιερεῖς (τέλος).— Π. Γ. Μπρατσιώτου, Καθηγητοῦ τοῦ Πηλίου Ἀθηνῶν, Οἰκουμένη. Πατριαρχεῖον καὶ Οἰκουμένη κίνησις.— Ἐπίσημος χαρακτηρισμὸς τοῦ Οἴκου. Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν (μετὰφρ. Σ. Ἀγουρίδου).— Ἀρχιμ. Εἰσηναίου Γαλανάκη, Τὸ κοινωνικὸν πνεῦμα εἰς τὴν σύγχρονον Ἐκκλησίαν.— Διακ. Ἰγνατίου Πουλουπάτη, Ἐνωτικά.— Παρατηρήσεων Στέλλη: Οἱ Ἅγιοι Πάντες. Ἀναμνήσεις. Ἡ Ἐπιστολή. Ὁ Θῆρας Σπυρίδων (?).— Χρονικά.— Βιβλιογραφία.

ΟΙ ΔΩΔΕΚΑ

Μετὰ τὴν μεγάλην ἐπὶ τῇ Πεντηκοστῇ γενέθλιον τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ ἡμέραν καὶ τὴν σήμερον ἀγομένην κοινήν πανήγυριν πάντων τῶν ἄχρι τοῦδε διακριθέντων ἐν τῷ ἀγῶνι τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀρετῆς ἡρώων τῆς χριστιανικῆς ἰδέας, ἡ σκέψις μας ὀδηγεῖται ἐν εὐλαβείᾳ εὐγνωμοσύνη πρὸς τὰς ἱεράς τῶν Δώδεκα Ἀποστόλων μορφάς, τῶν ὁποίων τὴν μνήμην ἡ Ἐκκλησία μας γεραίρει τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ παρόντος μηνός. Πρόκειται περὶ τῶν μεγάλων ἐκείνων προσωπικοτήτων τῆς ἱστορίας τοῦ νέου πολιτισμοῦ, τὸν ὁποῖον ἐνεκαίνισεν ἐπὶ τῆς γῆς τὸ Πνεῦμα τῆς Θεότητος τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς· πρόκειται περὶ τῶν ἡρωϊκῶν ἐκείνων ἀνδρῶν, οἵτινες, εἰς μόνην τὴν πρὸς τὸν Ἐσταυρωμένον πίστιν στηριχθέντες, ἐξώρμησαν πρὸς πνευματικὴν κατάρτησιν τῆς πεπολιτισμένης οἰκουμένης, «μηδὲν ἔχοντες», κατὰ κόσμον, ἀλλὰ «τὰ πάντα κατέχοντες», διότι εἶχον ὀπλισθῆναι διὰ τῆς «δυνάμεως» καὶ τῆς «ἐξουσίας», μετὰ τὴν ὁποίαν τοὺς εἶχεν ἐφοδιάσει Ἐκεῖνος, Ὅστις καὶ τοὺς εἶχε βεβαιώσει ὅτι τὰ ὀνόματά των «ἐγράφησαν ἐν τοῖς οὐρανοῖς» καὶ τοὺς εἶχεν ὑποσχεθῆναι ὅτι «ἐν τῇ παλιγγενεσίᾳ» θὰ καθίσωσιν «ἐπὶ δώδεκα θρόνους κρίνοντες τὰς δώδεκα φυλάς τοῦ Ἰσραήλ».

Τὰ ἐκ τῶν προτέρων γνωστὰ εἰς τὸν Θεὸν ὀνόματα τῶν Δώδεκα Ἀποστόλων εἶναι ἐκ τῶν ὑστέρων γνωστὰ καὶ εἰς τὴν ἀνθρωπίνην ἱστορίαν, διότι ἔλαβον τὴν ὑψίστην τιμὴν νὰ καταγραφῶν εἰς τὸ αἰώνιον βιβλίον τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ, ἐκ τοῦ ὁποίου γνωρίζομεν καὶ πολλῶν ἐξ αὐτῶν τὸν προσωπικὸν χαρακτήρα καὶ τὸν τρόπον, μετὰ τὸν ὁποῖον ὁ Διδάσκαλος των εἶχε τὴν ὑπομονὴν νὰ τοὺς προπαιδεύσῃ

διὰ τὸ μέγα ἔργον, εἰς τὸ ὁποῖον τοὺς ἐκάλεσεν. Ἐκ τῆς αὐτῆς δὲ ἱεράς πηγῆς μάς εἶναι ἐπίσης γνωστὰ καὶ αἱ ἀνθρώπινοι ἀδυναμίαι, κατὰ τῶν ὁποίων ὅλοι ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐξαιρέσεως ἦσαν ὑποχρεωμένοι ν' ἀντιπάλαισον, διὰ νὰ φανοῦν ἄξιοι τῆς μεγάλης τῶν κλήσεως καὶ τῆς ὑψηλῆς τῶν ἀποστολῆς.

Ἀνεξαοτήτως ὁμως τῶν οἰωνόδηποτε καὶ τῶν ὁσωνόδηποτε ἀδυναμιῶν των, εἶχον ὅλοι τὸ μέγιστον προσὸν τῆς ἀπλότητος τῆς καρδίας, τῆς εἰλικρινοῦς πρὸς τὴν ἀλήθειαν ἀγάπης καὶ τῆς βαθείας ἀφοσιώσεως πρὸς Ἐκεῖνον, Ὅστις, εἰς τὸ προσὸν τοῦτο ἀποβλέπων, παρέβλεπε τὰς ἄλλας ἀδυναμίας των, τὰς ὁποίας ἔνεκα τοῦ προσόντος των τοῦτου ἐθεράπευσε διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ Παρακλήτου, ὅστις «ὠδήγησεν αὐτοὺς εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν».

Εἶναι ἰδιαίτερος διδακτικὰ τὰ περιστατικά, τὰ ὁποῖα μάς διέσωσαν οἱ ἴδιοι, εἰλικρινῶς παραστήσαντες δι' αὐτῶν τὰς ἀδυναμίας των αὐτὰς καὶ τὸν τρόπον, μετὰ τὸν ὁποῖον ἀντιμετώπιζεν αὐτὰς ἐκάστοτε ὁ Διδάσκαλος των, ἀλλὰ καὶ τὸν τρόπον, μετὰ τὸν ὁποῖον ἐκεῖνοι ἐδέχοντο τὰ μαθήματά Του καὶ εἰς τὰς ἄλλων δυσκόλους δι' αὐτοὺς στιγμάς. Ὅτε ὁ Ἀπόστολος Πέτρος μετὰ τὴν θαρραλεότητα ἔλεγε «ἰδοὺ ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα καὶ ἠκολουθήσαμεν σοι», ὁ λόγος του ἐκεῖνος δὲν ἀνεφέρετο μόνον εἰς τὰ—ἐλάχιστα ἄλλωστε—ὕλικὰ ἀγαθὰ, τὰ ὁποῖα εἶχον ἐγκαταλίπει πρὸς χάριν Του ὑψηνίσσετο, ἀσφαλῶς, καὶ τὴν βαθυτέραν ἐγκατάλειψιν αὐτοῦ τοῦ ἰδιοῦ τοῦ ἑαυτοῦ των, τὸν ὁποῖον ἐξ ὀλοκλήρου ἐνεπιστεύθησαν εἰς τὰς χεῖράς Του, μετὰ τὴν ἀφοσίωσιν καὶ μετὰ τὴν πίστιν.

Αὕτη ἀκριβῶς ἡ ἀφοσίωσις καὶ ἡ πίστις εἶναι ὅ,τι καθίστα ἱκανοὺς τοὺς Δώδεκα, παρὰ τὰς ἄλλας ἀνθρωπίνους ἀδυναμίας, νὰ μὴ ἐγκαταλείπουν τὸν ἀγῶνα, καὶ ὅτε ἀκόμη ἔβλεπον ὅτι τὸ κακὸν ἐνεφανίζετο ἀνώτερον ἀπὸ τὰς ἰδικὰς των δυνάμεις.

Ἐκεῖνος, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα δὲν περιλαμβάνεται σήμερον μεταξὺ τῶν γεραιρομένων ἀποστολικῶν ὀνομάτων, διότι ἀντικατεστάθη ὑπὸ ἄλλου, ὅστις «ἔλαβε τὸν κλῆρον τῆς διακονίας αὐτοῦ», εἶναι τὸ μοναδικὸν μέλος τοῦ πρώτου ἐκείνου ἀποστολικοῦ κύκλου, τὸ ὁποῖον ἐστερεῖτο αὐτῆς τῆς ἀφοσιώσεως καὶ τῆς πίστεως, ὁ μόνος ὅστις δὲν εἶχε πραγματικῶς ἀφήσει «πάντα» ὅταν ἠκολούθησε τὸν Χριστόν, ὁ μόνος, ὅστις δὲν τοῦ ἐνεπιστεύθη ὀλοκλήρως τὸν ἑαυτόν του, καὶ δι' αὐτὸ—ὁ δυστυχῆς!—κατήνησε νὰ γίνῃ «προδότης» καὶ νὰ παραδώσῃ τὸ ὄνομά του εἰς τὴν φρίκην ὅλων τῶν αἰώνων. Ὁ Ἰού-

ΣΚΥΡΙΟΙ ΑΡΧΙΕΡΕΙΣ (*)

η) Ὅτι τὸ γενεαλογικὸν δένδρον τῶν, μέχρι σήμερα ἐν τῇ γήσῳ ταύτῃ, ὑπαρχουσῶν οἰκογενειῶν Μακρῆ καὶ Δούκα ἀνάγεται εἰς παλαιότερους χρόνους· καὶ οὐ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ φέρονται ὅτι αἱ οἰκογένειαι αὗται κατεῖχον πρωτεύουσαν θέσιν ἐν τῇ κοινωσίᾳ τῆς Σκύρου.

Δεύτερον. Ἐγγραφὸν τῆς 21 Σεπτεμβρίου 1515 μᾶς παρέχει τὴν πληροφορίαν, ὅτι «Ἡ Γερουσία ἀποκρίνεται cum Collegio nostro εἰς τὰ ὑπὸ τῆς κοινότητος τῆς Σκύρου διὰ τοῦ ἐπισκόπου R(ev)paras Si-meon καὶ τοῦ γέροντος Ἰωάννου Millonatus (Μυλωνάτου; Μυλωνᾶ;) ὑποβληθέντα ἐγγέα καταστατικά (capitoli). Ἀναφέρονται δὲ ταῦτα εἰς σιτηρὰ καὶ κτήνην, ἐκλογὴν **πρωθιερέως καὶ γερόντων**, διατίμησιν ἔργων διοχετεύσεως, διατάξεις περὶ τῆς torra nove (Νέου Πύργου;) καὶ τῆς Poca del borgo, αυτοκρατορικὰ προνόμια, ἔπλα κτλ. (Senato Mare reg. 18, φ. 87α)».

Ἄλλὰ καὶ ἐν ἑτέρῳ τοιοῦτῳ τῆς 13 Σεπτεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἀναγράφεται ὅτι ἡ ἰδία ἀρχὴ δηλ. ἡ Γερουσία «ἀποφασίζει, ὅπως παραπεμφθῶσιν εἰς τὸ Κολλέγιον ἡ ἐξέτασις καταστατικῶν τινῶν γραμμάτων (capitoli) ὑποβληθέντων ὑπὸ τῆς κοινότητος τῆς

δας ὁ Ἰσακιώτης «ὁ καὶ παραδοῦς» τὸν Κύριον, ὡς ἐνδεικτικῶς ἀναφέρεται εἰς τοὺς εὐαγγελικοὺς καταλόγους τῶν ἀποστολικῶν ὀνομάτων, ἐξηκολούθει νὰ εἶναι «κλέπτης» καὶ «τὰ βαλλόμενα ἐβάσταξεν» ἀπὸ τὸ ἀποστολικὸν γλωσσόκομον, τὸ ὁποῖον ὁ Κύριος τοῦ εἶχεν ἐμπιστευθῆ, ὅπως μᾶς πληροφοροεῖ ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης, καὶ εἶναι τοῦτο ἡ χονδροειδεστερά ἀπόδειξις τῆς χυδαίας ἐγωπαθείας, ὑφ' ἧς ἐξηκολούθει νὰ κατέχεται καὶ κατὰ τὸ διάστημα τῆς παρὰ τῷ Χριστῷ μαθητείας του καὶ ἔνεκα τῆς ὁποίας «ἐζήτηε εὐκαιρίαν ἵνα αὐτὸν παραδῶ», μόλις Ἐκεῖνος ἤλεγξε τὸ ἐσφαλμένον τῆς ἐκτιμήσεώς του διὰ τὴν πράξιν τῆς Μαρίας τῆς Βηθανίας, ἔστω καὶ ἂν ὁ ἔλεγχος ἔγινε μὲ τὴν λεπτότητα τῶν λόγων, τοὺς ὁποίους ἀναφέρει ὁ αὐτὸς εὐαγγελιστὴς. Ὑπῆρξε «κλητὸς» ἀλλ' οὐχὶ καὶ «ἐκλεκτός», καὶ διὰ τοῦτο τὴν «θέσιν αὐτοῦ ἔλαβεν ἕτερος».

Ἄλλ' οἱ ἄλλοι ὅλοι καὶ ὁ εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἐκπεσόγτος κληρωθεὶς ἀνεδείχθησαν ὄντως οὐχὶ μόνον «κλητοί», ἀλλὰ καὶ «ἐκλεκτοί» διότι πράγματι εἶχον ἀφήσει «πάντα» χάριν τοῦ Χριστοῦ καὶ εἶχον ἐγκαταλείψει καὶ τοὺς ἰδίους τοὺς ἑαυτοὺς τῶν εἰς τὴν ἀγάπην Του, πλήρεις βαθυτάτης εὐλικρινείας καὶ ταπεινῆς ἀφοσιώσεως, διὰ τῶν ὁποίων ἠδυνήθησαν νὰ γίνουν δοχεῖα τῶν δωρεῶν τοῦ Παναγίου Πνεύματος καὶ νὰ ἐκπληρώσουν ἀριστα τὸν ὑψηλὸν σκοπὸν, εἰς τὸν ὁποῖον ἔταξεν αὐτοὺς ὁ Διδάσκαλός των. Διὰ τοῦτο καὶ γεραίρονται ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας, ἥτις ἀπ' αὐτῶν καλεῖται καὶ Ἀποστολική.

E. Γ. Μ.

(*) Συνέχεια καὶ τέλος ἀπὸ σελ. 165.

Σκύρου καὶ ἡ σχετικὴ ἀπάντησις (Senato Mare reg. 18, φ. 83α) (1).

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω πιστοῦται, ὅτι κατὰ τὸ 1515 Ἱεράρχης, ἐν τῇ παροικίᾳ ταύτῃ, ἦτο ὁ Συμεὼν, ὅστις ἐνδιαφερόμενος διὰ τὴν καθ' ὅλου, τῶν κατοίκων αὐτῆς, κατάστασιν, ἀνεφέρθη εἰς τὴν προϊσταμένην αὐτοῦ πολιτικὴν ἀρχὴν τὴν θεραπείαν, τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν, ἐπιζητῶν.

Φαίνεται, ὅτι καὶ κατὰ τὴν περίοδον αὐτὴν, οὐ μόνον ἡ ἐπισιτιστικὴ κατάστασις ἦτο δυσάρεστος, ἀλλὰ καὶ ἡ διαγωγὴ τοῦ τότε διοικητοῦ δὲν ἦτο ἡ ἐνδεικνύμενη ἀμφοτέρω ταῦτα συνετέλεσαν, ὥστε οἱ κάτοικοι αὐτῆς, μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Ἐπίσκοπόν των ὑπεθυμίζοντες τὰ ἀρχαῖα χρονηθέντα αὐτοῖς αυτοκρατορικὰ προνόμια, ἐπεζήτησαν τὴν θεραπείαν τῶν κακῶς κειμένων.

Μεταξὺ τῶν κατὰ καιροὺς Ἐπισκόπων Σκύρου καὶ Ἡγουμένων τῆς, αὐτόθι, Ἰ. Μονῆς τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, ἐξ ἀφορμῆς περιουσιακῶν ζητημάτων, καθ' ὅτι ἀμφοτέρω αἱ ἐκκλησιαστικαὶ αὗται ἀρχαὶ εἶχον τεραστίαν περιουσίαν, ἐπῆρχετο ἐνίοτε διαφωνία ἰδίᾳ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ, ὑπ' ἐξέτασιν, Ἱεράρχου ἡ διάστασις αὐτῆ ἔλαβεν δυσάρεστον τροπὴν καὶ ἐνετάθη τόσο πολύ, ὥστε «δύο μοναχοὶ τῆς Λαύρας ὁ Ἱερομόναχος Θεόκτιστος καὶ πρῶην ἡγούμενος τῆς Ἁγίας Λαύρας καὶ μοναχὸς Θεοστήρικτος» ἀννήχθησαν τῷ Μητροπολίτῃ Ἀθηνῶν (2), ὑπὸ τὴν πνευματικὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ὁποίου ὑπήγετο ὁ Σκύρου, ζητοῦντες τὴν ἐπέμβασιν αὐτοῦ πρὸς ἐντελὴ τῆς διαφορᾶς αὐτῶν, διακανονισμόν, ἐπιληφθέντι ταύτης· ποίαν λύσιν ἔδωκε δὲν γνωρίζομεν· φαίνεται ὅμως, ὅτι αὐτῆ δὲν ἀπέδωκε τὰ ἀναμενόμενα ἀποτελέσματα, διότι ὡς πληροφοροῦμεθα ἐκ τοῦ κώδικος, τῆς, ὡς εἴρηται, Μονῆς, ὁ συμβιβασμὸς ἐπῆλθε διὰ τῆς, ἀπ' εὐθείας μεταξὺ τούτων, συνεννοήσεως (3).

Ἐν ἀνεκδότῳ ἡμῶν μελέτῃ ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἀνεκδοτοὶ ἐπιστολαὶ τοῦ Σκύρου Γρηγορίου Ἐπιφανίου (1797—1837) ἀναφέρομεν, καθ' ὁμολογίαν αὐτοῦ τούτου τοῦ Ἀρχιερέως, ὅτι μεταξὺ τῆς Ἐπισκοπῆς καὶ τῆς Μονῆς ὑπῆρχε τοιαύτη σχετικὴ συμφωνία, γενομένη πρὸ τριακοσίων ὀκτῶ ἐτῶν (4) δηλ. τῷ 1527 ἦτοι ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ ἱστορουμένου Ἀρχιερέως· ἐτέρας πληροφορίας περὶ τῆς ζωῆς καὶ τῆς δράσεως αὐτοῦ δὲν γνωρίζομεν· ἀλλὰ καὶ τὴν ἀκριβῆ χρονολογίαν τοῦ θανάτου του ἀγνοοῦμεν· φαίνεται ὅμως ὅτι ἀπέθανε μετὰ τὸ 1550, διότι εἰς ἔγγραφα τοῦ 1567 ὑπογράφεται ὡς Ἐπίσκοπος τῆς παροικίας ταύτης ὁ Γαβριήλ.

Β'. ΑΡΣΕΝΙΟΣ: Εἰς τὸ περιοδικὸν «Ἐκκλησία» τοῦ ἔτους 1939 (5) ἐδημοσιεύσαμεν τὸ ἐξῆς ἀφιε-

1. Ν. Ἐλληνομνήμων ἐνθ' ἀνωτ. σ. 352. Β. Ἀτέση ἐνθ' ἀνωτ. σ. 113.

2. Τοιοῦτος ἦτο ὁ Λαυρέντιος (1528—1550). Χρυσ. Παπαδοπούλου, Ἡ Ἐκκλησία Ἀθηνῶν. Ἐν Ἀθήναις 1928, σ. 51, 111.

3. Β. Ἀτέση ἐνθ' ἀνωτ. σ. 113 ὅσο. 1.

4. Ἡ ἀναφορὰ τοῦ Γρηγορίου φέρει ἡμερομηνίαν 10 Ἰουλίου 1835.

5. Ἀρχ. Β. Ἀτέση: Ἐγγράφα τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου Σκύρου, ἐν «Ἐκκλησία» ἔτ. 1939, ἀριθ. φύλ. 26-27, σ. 206.

ρωτήριον. «† δια τοῦ παρόντος μου ὁμολογῶ ἐγὼ ἢ ὑπερμάχῳ ἢ ἐκ τῆς σκήρου νήσου ἀνεψιά τοῦ πρώην μακαρίτου σκήρου καὶ πρώην μακαρίτου ἁγίου Μηθύμνης (κύρ) ἄρσενιου, ὅτι τὸ ὁσπῆτιον ὁποῦ ἔχω εἰς τὴν πατρίδα μου πλησίον τῶν δύο ἐκκλησιῶν (1) καὶ

1. Πρόκειται περὶ τῶν δύο συνεχόμενων ἐκκλησιῶν τῆς συνοικίας «Ἀρχοντοπαναγιά» περὶ ὧν προσθέτομεν τὰ ἐξῆς. Εἰς τὸν, ἐπ' ὀνόματι τοῦ Γενεσίου τῆς Θεοτόκου, ἱερὸν ναὸν τοῦ Τσελεπή ἢ Ἀρχοντοπαναγιάς εὗρισκοντο, τοῦλάχιστον κατὰ τὸ 1938, ὅτε ἐπεσκέφθη τὴν Σκύρον, καὶ τὰ ἐξῆς βιβλία, ἐφ' ὧν εἶναι γεγραμμένα τὰ κάτωθι.

α) Εὐαγγέλιον: Ἐπὶ τῆς ἐξωτερικῆς τούτου ὄψεως ἀναγράφονται τὰ ἐξῆς. «Ἐτούτο τὸ Εὐαγγέλιον εἶναι τῆς Παναγίας τοῦ Τσελεπή καὶ ὅστις τὸ πάρη νὰ ἔχη τὴν κατάραν τοῦ Χριστοῦ.

Ἐν Σκύρῳ τὴν 15 Αὐγούστου 1832.

δι' ἐξόδου Μ: Τζικουριάδης.

θεῖον καὶ ἱερὸν Εὐαγγέλιον ἀφιερῶθην μὲν τῷ ποτὲ Μακαριωτάτῳ καὶ Σοφωτάτῳ Πατριάρχῳ Ἱεροσολύμων Κυρίῳ Κυρίῳ Χρυσάνθῳ τῷ Νοταρᾷ νεωστὶ δὲ ἀναλώμασι καὶ δαπάνῃ Ἀντωνίου τοῦ Βόρτολι.

Μετατυπωθὲν καὶ ἐπιμελῶς διορθωθὲν Ἐνετίῃσι 1754 παρὰ Νικολάῳ τῷ Σάρῳ».

Εἰς τὸ τέλος δὲ μετὰ τὰς περικοπὰς Εὐαγγελίων ἐπὶ διαφόρων ἁγιαστικῶν πράξεων παρατίθεται τοῦτο «ἀναπλήρωσις εἰς τὸ Καθημερινόν Εὐαγγέλιον πάντων τῶν ἐκλειομένων λόγων τε καὶ λέξεων καὶ στίχων, τῶν ἐν τοῖς τέσσαρσιν ἱεροῖς Εὐαγγέλοις».

β) Ψαλτήριον: «Ψαλτήριον

Δαβὶδ προφήτου καὶ βασιλέως μέλος».

Ἐν ἀρχῇ αὐτοῦ, καὶ ἀνευ χρονολογίας, ἐπὶ μὲν τῆς ἀριστερᾶς πλευρᾶς καταχωροῦνται τὰ ἐξῆς:

«ἦν πάλαι προσκύριζαν τὸν προφητὸν χορσίε ἀπόστολη ἐδίδαξαν(ν) παρθένον(ν) καὶ αἰθίς

«ἦν πάλαι προσκύριζαν τὸν προφητὸν ἅγιος ὁ θεὸς ἅγιος ἰσχυρὸς α. β. γ. δ. ε. ζ. η. θ. ι. κ. λ. μ. ν. ξ.»

ἐπὶ δὲ τῆς ἀριστερᾶς τοιαύτης τὰ «ὄρφανόν προστάτην καὶ χηρῶν πεινώντων τροφίαν παινομένον τε πλουτιστὴν ἐχμαλῶτου» ἐν σελ. 17 καὶ ἐν τῷ τρίτῳ καθίσματι εἶναι γεγραμμένον εἰς τὸ περιθώριον τὸ «ἔχετε καὶ ἀποτελέσαντες καὶ ἀποκριθεῖς;... ἢ δὲ τὸν θεόν» καὶ εἰς τὸ τέλος τούτου «... καὶ χηρῶν πεινώντων

(πανομ)έμων τε πλουτιστὴν αἰχμαλῶτου σωτήρα κεκτημένα παμμέγιστε;) (Νι)κόλας

ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρῖσεως Ἀδάμ τοῦ παραδείσου».

γ) Μηνάιον: Ἐν μηνιαίῳ τοῦ Δεκεμβρίου 1784 καὶ εἰς τὸ τέλος αὐτοῦ ἀναγράφεται:

«Μαθημάτων (μαθημάτων) φρόντιζε καὶ μὴ χρημάτων' τὰ γὰρ καλὰ μαθήματα φέρουσι τὰ χρήματα. Δημήτρης παπ. Σπούνου. ἐν σωτηρίῳ 1837 1: 2: 3».

δ) Τριψίδιον: Εἰς τὸ τέλος αὐτοῦ ἀναγράφεται. «Τὸ παρὸν Τριψίδιον εἶναι τοῦ παπᾶ Νικολάου... κέ χαρτοφύλακος».

Τοῦ ἰδιοκτήτου ναοῦ τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου τοῦ ἐπιλεγομένου τῆς «Παναγίας Κ'τσός» ἐπειδὴ κατὰ τὴν ἐορτὴν αὐτοῦ διενέμοντο εἰς τοὺς προσκυνητὰς κύριοι (Β. Ἀτέση ἐνθ' ἄνωτ. σ. 102—103) ἄξια ἱστορήσεως εἶναι τὰ ἐξῆς.

α) Εἰς τὸ ἱερὸν βῆμα ὑπάρχουσι 1) τὰ δίπτυχα, ἐφθαρμένα ὅμως, ἐν οἷς ἀναγράφονται τὰ ὀνόματα Ἰγνατίου ἱερέως, Εὐφροσύνης, πιθανῶς κειτόρων τούτου 2) δίσκος μὲ τὴν διδελικὴν τοῦ Ἀδάμ καὶ τῆς Εὐᾶς παράστασιν, καθ' ἣν αὕτη δίδει τὸ μῆλον εἰς τὸν πρῶτον.

β) Εἰς τὸν κυρίως ναόν: Εἰς τὸν τροῦλον εἶναι ἐξωγραφισμένος ὁ Χριστὸς—ἀτυχῶς πολλὰ τοιχογραφία ἔχουσι καταστραφῆ κατόπιν ἐπιχειρήματος δι' ἀσβέστου—μὲ διαφόρους

τὸ ἀμπέλι μου, ὁποῦ ἔχω εἰς τὰ πατζίγι, τὰ ἀφιερῶν εἰς αἰώνιον μου μνημόσυνον εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος δημητρίου, ἀπὸ τὰ ὅποια νὰ μὴν ἔχη κάμη εἰς τὸ ἐξῆς οὔτε ἐγὼ, οὔτε ὁ ἄνδρας μου, οὔτε ὁ υἱός μου, οὔτε ἄλλος τις τῶν συγγενῶν, ἀλλὰ νὰ εἶναι εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ (ὡς ἄνω;) μοναστηρίου, ὡς κτήματα καὶ ἴδια του πράγματα' ὅθεν διὰ τὸ βέβαιον τῆς ἀληθείας καὶ δέδωκα τὸ παρὸν μου ὁμολογητικὸν γράμμα τῷ αὐτῷ ἱερῷ μοναστηρίῳ εἰς τελείαν ἀσφάλειαν.

ἀψηφῆ Μαρτίου γ'.

ἐγὼ ἢ ὑπερμάχῳ ἀνεψιά τῶν εἰρημένων δύο ἀρχιερέων ὑπογράφω; ὅτι ἀφιερῶν τῷ αὐτῷ ἱερῷ μοναστηρίῳ τὰ ἄνωθεν μου πράγματα».

Προφανῆς εἶναι ἡ ἱστορικὴ, τοῦ ἀφιερωτηρίου τούτου γράμματος, σημασία διὰ τοὺς Ἐπισκοπικοὺς καταλόγους τῆς ἐπαρχίας Σκύρου, εἰς τὴν σειρὰν τῶν ὁποίων προστίθεται καὶ εἰς ἄγνωστος ἄχρι τοῦδε Ἀρχιερεὺς, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα ἦδη διὰ πρώτην φοράν ἀπαντῶμεν, ἀσχετῶς καὶ ἂν δι' αὐτοῦ δὲν καθορίζονται τὰ χρονολογικά, τῆς ἐν αὐτῇ διαποιμάνσεώς του, ὅρια' ἐξ ἀντιθέτου ὅμως τούτο μᾶς παρέχει πλείστας ὄσας δυσχερείας, ἐξ ἀφορμῆς παραθέσεως στοιχείων τοῦτ' αὐτὸ ἀντιφατικῶν ἐνῶ δηλ. ἡ περικοπὴ αὐτοῦ «... ἐγὼ ἢ ὑπερμάχῳ ἢ ἐκ τῆς σκήρου νήσου ἀνεψιά τοῦ πρώην μακαρίτου σκήρου καὶ πρώην μακαρίτου ἁγίου Μηθύμνης (κύρ) ἄρσενιου...» ὁδηγεῖ προφανῶς τὸν ἀναγνώστην εἰς τὸ νὰ ὑπονοήσῃ ὅτι ὁ, ἐκ τῆς γήσου ταύτης, προερχόμενος θεὸς τῆς δωρητριάς, Ἀρσένιος, γενόμενος Ἀρχιερεὺς διεποίμανεν ἀρχικῶς τὴν Ἐπισκοπὴν τῆς ἰδιαίτερας αὐτοῦ πατρίδος Σκύρου καὶ εἶτα ἐκ μεταθέσεως τὴν, τῆς Μηθύμνης, τοιαύτην, καὶ κατ' ἀκολουθίαν ὅτι ὅτε Σκύρου καὶ Μηθύμνης Ἀρσένιος εἶναι ἐν καὶ τὸ αὐτὸ πρόσωπον, ἔρχεται ἢ ὑστερόγραφος παραθέσει «ἐγὼ ἢ ὑπερμάχῳ ἀνεψιά τῶν εἰρημένων δύο ἀρχιερέων...» νὰ μᾶς ὁδηγήσῃ εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι δὲν πρόκειται περὶ ἐνός, ἀλλὰ περὶ δύο προσώπων, ὅτι δηλ. ἄλλος εἶναι ὁ Ἐπίσκοπος Σκύρου Ἀρσένιος καὶ ἄλλος ὁ ὁμώνυμος, αὐτῷ Μηθύμνης.

Ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει ἡ ἱστορικὴ, Ἐπισκόπου καταγομένου ἐκ Σκύρου καὶ Ἀρχιερατεύσαντος ἐν αὐτῇ ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἀρσένιος, ὑπάρξει, δὲν δύναται νὰ ἀμφισβητηθῇ ἀνεξακρίβωτος βεβαίως καθίσταται

παραστάσεις (ἥλιος, λέων, ἰχθύς, μέγας ὄφις, μὲ τρεῖς ἄλλους μικροτέρους, προσωποποιήσις προφανῶς τοῦ Ἄδου) ἐνθα ἀναγράφεται καὶ τὸ «(τέλος;) βασιλείας τῆς γῆς.»

γ) Εἰς τὰ βημόθυρα: Ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου εἰς τὸ ἀριστερὸν καὶ ἱεράρχαι εἰς τὸ δεξιόν.

δ) Εἰς τὸ τέμπλον: Ὑπάρχουσι δέκα ἔξ εἰκόνες ἐξ ὧν ἡ τε πρώτη καὶ τελευταία εἶναι κατεστραμμέναι εἰς τὸ μέσον ἀντὶ τοῦ μυστικοῦ δειπνοῦ εἶναι εἰκὼν παριστώσα τὸν Κύριον ἡμῶν καθήμενον ἐπὶ θρόνου καὶ εὐλογοῦντα διὰ τῆς δεξιᾶς χειρὸς, διὰ τῆς ἀριστερᾶς δὲ τοιαύτης κρατοῦντα Εὐαγγέλιον ἀνοιχτόν, ἐφ' οὗ ἐνθεν μὲν γέγραπται τὸ «ἢ βασιλεία ἢ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου» ἐνθεν δὲ «λάβετε, φάγετε...», τὴν Παναγίαν καὶ τὸν Πρόδρομον. Ποῖον τὸ ὄνομα τοῦ ζωγράφου τούτου δὲν δυνάμεθα μετὰ βεβαιότητος νὰ εἰπωμεν' πάντως εἶναι ὁ ἴδιος ὁ ἀγιογραφῆσας καὶ τὸν Ἐπισκοπικὸν ναὸν τῆς Σκύρου.

* Β. Ἀτέση ἐνθ' ἄνωτ. σ. 102.

ἡ χρονική, ἐν αὐτῇ, διαποίμανσις τούτου λαμβανομένου ἕως ὅσον ἔστιν ὅτι, τὸ ἀφιερωτήριον τοῦτο ἐγγράφον, συνετάγη τῷ 1788, χωρὶς νὰ διατυπῶται ἐν αὐτῷ νύξιν τις περὶ πιστοποιήσεως τοῦ ἀπομεμακρυσμένου τῆς ἐποχῆς τῆς Ἀρχιερατείας αὐτοῦ, ἀγόμεθα εἰς τὸ ὑποθετικὸν συμπέρασμα, ὅτι αὕτη δὲν πρέπει νὰ τοποθετηθῆ εἰς λίαν ἀπωτέραν περίοδον, ἀλλ' εἰς μίαν ὀπωσδήποτε πλησιεστέραν τοῦ χρόνου τῆς συντάξεως τούτου καθ' ἡμᾶς δέον νὰ ὀρίσωμεν ταύτην μετὰ τὸ πρῶτον τέταρτον τοῦ ΙΗ'. αἰῶνος καὶ νὰ θεωρηθῆ ὁὗτος ὡς διάδοχος μὲν τοῦ Γαβριήλ, περὶ τοῦ ὁποίου αἱ ἱστορικαὶ πληροφωρίαι ἀναφέρουσιν, ὅτι διετέλεσε ποιμενάρχης τῆς Ἐπισκοπῆς Σκύρου μέχρι τοῦ 1741, καὶ προγενέστερος τοῦ Ἱερεμίου ἀναλαβόντος τὴν διαποίμανσιν αὐτῆς, τῷ 1748.

Πρὸς τὴν ἐκδοχὴν ταύτην νομίζομεν, ὅτι συνηγορεῖ καὶ τὸ γεγονός, ὅτι ἀπὸ τοῦ 1747 φέρεται ὡς Ἐπίσκοπος Μηθύμνης ὁ Ἀρσένιος, ὅστις ὑπέγραψεν τὴν πράξιν τῆς, εἰς τὸν Ἀγιώτατον Ἀποστολικὸν καὶ Οἰκουμενικὸν θρόνον, ἀναρρήσεως τοῦ ἀπὸ Νικομηδείας Κυρίλλου (1)· κατὰ συνέπειαν, ὑποθέτομεν, ὅτι ὁ ἐκ Σκύρου καταγόμενος Ἀρσένιος καὶ ἐπισκοπεύσας ἐν αὐτῇ μετετέθη βραδύτερον εἰς τὴν Ἐπισκοπὴν Μηθύμνης καὶ ὅτι, ὅτε Σκύρου καὶ Μηθύμνης εἶναι ἐν καὶ τὸ αὐτὸ πρόσωπον.

Γ'. ΓΕΡΜΑΝΟΣ ΣΙΒΗΤΟΣ: Εἰς τὴν τελευταίαν σελίδα ἀχρολογήτου προικοσυμφώνου, διὰ νεωτέρας χειρὸς, ἔχουσι γραφῆ τὰ ἐξῆς: «Ἀρχιερεῖς Σκύρου Γερμανὸς καὶ Καλλίνικος Σιδητιάνικος». Εἰς ἐτέραν δὲ τοιαύτην τοῦ αὐτοῦ ἐγγράφου ἐπιπροστίθεται: «κατὰ παράδοσιν τοῦ θεοῦ μου ἐκ μητρὸς ὀνομαζόμενος Δημήτρις Ἰωάννου Σιδήτος (sic), ὅτι ἔχομεν ἐξ αἵματος συγγενεῖς Ἀρχιερεῖς Σκύρου καὶ αὐτόχθονες κάτοικοι δηλ. Γερμανὸς (Καλλίνικος) ὡς φαίνονται ἐκ τῶν προικοσυμφώνων μας ἐδώρησαν ἔκτοτε εἰς τοὺς προγενεστέρους συγγενεῖς μας κινήτην καὶ ἀκίνητον περιουσίαν» (2).

Ὁ Γερμανὸς ἀνήκων εἰς εὐπορον καὶ καλὴν οἰκογένειαν τῆς Σκύρου, ἀνήλθεν ἐπὶ τὸν θρόνον αὐτῆς, κατὰ τινα δὲ ἐκδοχὴν προήρχετο ἐκ τοῦ ἐγγάμου κλήρου, εἰς διαδοχὴν τοῦ, κατὰ τὸ 1758, ἀποθανόντος Ἱερεμίου. Ἡ, ἐν τῇ Ἐπισκοπῇ ταύτῃ, διαποίμανσις φαίνεται, ὅτι ἦτο βραχυτάτη, διότι ἐνῶ εἰς ἐγγράφω τοῦ 1759 ὑπογράφει ὁὗτος ὡς Ἀρχιερεὺς ταύτης, εἰς ἕμοια τοῦ 1761 ἀναφέρεται τὸ ὄνομα Γρηγόριος, οὗτινος τὴν ἀμοιβὴν εἶχε κανονίσει ἡ Κοινότης Σκύρου· ἀλλὰς λεπτομερείας περὶ τῆς ζωῆς καὶ δράσεως αὐτοῦ δὲν ἔχομεν.

Δ'. ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ ΣΙΒΗΤΟΣ: Καὶ οὗτος ἔλκων τὴν καταγωγὴν του ἐκ τῆς γήσου ταύτης προήρχετο ἐκ

1. Β. Μυστακίδου (Ἐπιμελεῖα Γερασ. Κονιδάρη) Ἐπισκοπικοὶ κατάλογοι ἐν Ἐπετ. Ἐταιρ. Βυζαντινῶν Σπουδῶν. Ἀθῆναι. 1936. σ. 202. Πρβλ. «Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια» Τ. Γ'. σ. 157 (ἔτ. 1890) ἐξ ἧς πληροφοροῦμεθα ὅτι εἰς τὴν, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, οἰκονομικὴν Ἐπιτροπὴν, τοῦ 1748—1749, σὺν τοῖς Σεβ. Κυζίκου Ἀνανία, Δέρκων Σαμουήλ, Μυτιλήνης Ἀνθίμου καὶ Χίου Διονυσίου μετεῖχε καὶ ὁ Μηθύμνης Ἀρσένιος.

2. Β. Ἀτέση ἐνθ' ἄνωτ. σ. 122.

τῆς αὐτῆς, ὡς καὶ ὁ Γερμανὸς, οἰκογενείας, ἡ ὁποία συγκαταριθμεῖ καὶ ἄλλους κληρικούς, δευτερεύοντος βαθμοῦ, πολλοὶ τῶν ὁποίων ἐχρημάτισαν καὶ Ἀρχιερατικοὶ Ἐπίτροποι τῶν μετὰ ταῦτα Ἐπισκόπων Χαλκίδος καὶ Καρυστίας.

Αἱ, τὰ ἔτη τῆς, ἐν τῇ παροικίᾳ ταύτῃ, διαποίμανσις τοῦ Καλλίνικου, ἀφορῶσαι ἱστορικαὶ πληροφωρίαι εἶναι ἀντιφατικά. Ὁ Κων/νος Οἰκονόμος δ' ἐξ Οἰκονόμων ἀναγράφει, ὅτι οὗτος ἦτο Ἐπίσκοπος Σκύρου κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν, τοῦ 1821, Ἐπανάστασιν (1)· ἡ πληροφωρία ἕως αὕτη εἶναι ἀνακριδῆς διότι, κατ' αὐτὴν, ποιμενάρχης τῆς ἐπαρχίας Σκύρου, ἦτο ὁ ἐκ Κασσάνδρας προερχόμενος Γρηγόριος Ἐπιφανίου (2).

Τόσον ὁ Παπαγεωργίου ὅσον καὶ ἡμεῖς, ἐπεριεδομένοι ἐπὶ προγενεστέρων γραπτῶν μνημείων, παρεδέχθημεν τὸν Καλλίνικον ὡς προκάτοχον τοῦ, ὡς ἄνω Γρηγορίου καὶ μέχρι πρό τιος τοῦτο ἐπιστεύετο· ἐξ ἐπιστολῆς ὅμως τούτου πρὸς τὸν Ἰωάννην Καποδίστριαν (3) βεβαιούται, ὅτι τοῦ ἐν λόγῳ Ἀρχιερέως, προκάτοχος ἦτο ὁ Ἰωάσαφ καὶ οὐχὶ ὁ Καλλίνικος. Ἰδοὺ ἡ σχετικὴ αὐτῆς περικοπή. «Ἡ ὑποφαινομένη ἡμετέρα ταπεινότης παρουσιαζομένη, ὡς εἰκός, διὰ τῆς παρουσίας τῆς σᾶς ἀναφέρει, ὅτι κατὰ τὸ 1797 ἔτος, σκοπεύοντας διὰ ν' ἀπέλθω εἰς τὸ ἀγιόνυμον Ὅρος τοῦ Ἀθῶνος, κατὰ περίστασιν καιροῦ τῆς διαπλεύσεώς μας ἔτυχε καὶ προσωρμίσθημεν πρωτίστως εἰς τὴν νήσον τῆς Σκύρου, τῆς ὁποίας ὁ Ἐπίσκοπος Ἰωάσαφ ὀνομαζόμενος πρὸ ὀλίγας ἡμέρας (sic) τότε καὶ εἶχε κοιμηθῆ...» καὶ ἐν συνεχείᾳ τρίς ἀποκαλεῖ τὸν Ἰωάσαφ προκάτοχόν του «τοῦ πρωκατόχου μου εἰρημένου Ἰωάσαφ...», «... ἀλλ' εἶναι ἴδια τοῦ πρωκατόχου μου Ἰωάσαφ», «οἱ κληρονομοὶ τοῦ πρωκατόχου μου Ἰωάσαφ» κατ' ἀκολουθίαν ὁ Καλλίνικος δέον νὰ τεθῆ μετὰ τὸν Σεραφεῖμ (1764—1769) καὶ πρὸ τοῦ Ἰωάσαφ· δηλ. ἡ χρονολογικὴ σειρά τῶν γνωστῶν τελευταίων Ἐπισκόπων Σκύρου, ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ ΙΗ'. αἰῶνος μέχρι τῶν μέσων περίπου τοῦ ΙΘ'. τοιοῦτου, δέον νὰ ᾖ ἡ ἐξῆς: Γερμανὸς, Γρηγόριος, Σεραφεῖμ, Καλλίνικος, Ἰωάσαφ καὶ Γρηγόριος.

Ε'. Τέλος εἰς τὴν σειράν τῶν, ἐκ τῆς γήσου ταύτης, προερχομένων Ἀρχιερέων ὡς πέμπτος συγκαταλέγεται καὶ ὁ χαράσσων τὰς γραμμὰς ταύτας

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΑΤΕΣΗΣ.

† Ὁ πρ. Λήμνου ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

1. Κων/νος Οἰκονόμου τοῦ ἐξ Οἰκονόμων: Τὰ σωζόμενα ἐκκλησιαστικὰ συγγράμματα. Ἀθήνησι 1864. Γ. Β'. σ. 6.

2. Β. Ἀτέση: Ἐπίτομος Ἐπισκοπὴ Ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κλπ. ἐνθ' ἄνωτ. σ. 80.

3. Τοῦ αὐτοῦ: Ἀνέκδοτος ἐπιστολὴ τοῦ Σκύρου Γρηγορίου πρὸς τὸν Ἰωάννην Καποδίστριαν ἐν «Ἐκκλησία» ἔτ. 1949, ἀριθ. φύλ. 17 σ. 271· αὕτη φέρει ἡμερομηνίαν 22 Μαρτίου 1829.

Τὸ κάλλιστον φάρμακον εἰς τὴν δυστυχίαν εἶναι ἡ ὑπομονὴ καὶ ἡ προσευχὴ.

*

Ἀληθῶς πτωχὸς δὲν εἶναι ὁ ἔχων ὀλίγα, ἀλλὰ ὁ ἐπιθυμῶν πολλά.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Εἰς τοὺς παρακολουθοῦντας τὴν δρᾶσιν τοῦ τε Οἰκουμηνικοῦ Πατριαρχείου καὶ τῆς Οἰκουμηνικῆς κινήσεως εἶναι γνωστόν, ὅτι τὸ Οἰκουμηνικὸν Πατριαρχεῖον ἔχει μόνον διὰ πολλοῦ διαφέροντος περιέβαλε τὴν ἐν λόγῳ κίνησιν, ἀλλὰ καὶ παγκοσμίως ἀνεγνωρισμένας κατευθύνσεις ἔδωκεν εἰς αὐτὴν διὰ τῆς ἥδη ἐν ἔτει 1920 ἐκδοθείσης περιφήμου Ἐγκυκλίου τοῦ «περὶ τῆς κοινωνίας τῶν Ἐκκλησιῶν». Ἐκτοτε μεταξὺ τῶν προέδρων τοῦ λεγομένου Οἰκουμηνικοῦ Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν συμπεριλαμβάνεται καὶ ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ Οἰκουμηνικοῦ Πατριαρχείου Μητροπολίτης Θυατείρων, ὅστις, ἂν δὲν ἀποτελῆ τὸν πρῶτον τροχὸν τῆς ἀμάξης τῆς Οἰκουμηνικῆς κινήσεως, πάντως ἡγεῖται τῆς συμμετοχῆς τοῦ ὀρθοδόξου κόσμου εἰς αὐτήν. Καὶ εἶναι γνωστόν, ὅτι μέχρι τοῦ 6' παγκοσμίου πολέμου πᾶσαι αἱ Ὀρθόδοξοι Ἐκκλησίαι μετείχον ὅπως δῆποτε τῆς κινήσεως ταύτης, ἐξαιρουμένης τῆς Ρωσικῆς, ἧς ὁ κύριος ὄγκος ἀπέχεν αὐτῆς. Ἀτυχῶς μετὰ τὸν εἰρημένον πόλεμον ἐπῆλθε διαταραχὴ τις εἰς τὰς σχέσεις τοῦ Ὀρθοδόξου κόσμου πρὸς τὴν Οἰκουμηνικὴν κίνησιν, καθ' ὅσον ἔστι μόνον αἱ ἐκεῖθεν τοῦ λεγομένου Παραπετάσματος ὀρθόδοξοι Ἐκκλησίαι ὁμοφώνως καὶ ἐπισήμως ἐδήλωσαν ἀποχὴν, ἀλλὰ καὶ τῶν λοιπῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν δὲν κατέστη, ὡς μὴ ὄφελε, δυνατὴ ἡ τόσον ἐπιθυμητὴ καὶ τόσον ἄλλως τε εὐκόλος μεταξὺ των συγγενήσις πρὸς καθορισμὸν ἐνιαίας στάσεως, μᾶλλον δὲ παρατηρήθη ἀπροθυμία τις ἐκ μέρους τῶν περισσοτέρων περὶ τὴν συμμετοχὴν εἰς τὴν κίνησιν ταύτην, καὶ ταῦτα καθ' ὃν χρόνον διωργανοῦτο καὶ συνεπῆγγυτο πανηγυρικῶς τὸ λεγόμενον «Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν».

Τούτων οὕτως ἐχόντων, ἦτο εὐκταία καὶ μᾶλλον ἐπεδάλλετο ἡ παρέμβασις τῆς πρωτοβουλίας τοῦ Οἰκουμηνικοῦ Πατριαρχείου, ἧτις καὶ ἔλαβε χώραν διὰ τῆς κατὰ τὸν παρελθόντα Ἰανουάριον ἐξαπολύσεως σχετικῆς Ἐγκυκλίου αὐτοῦ πρὸς τὰς Ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας. Τῆς ἐγκυκλίου ταύτης ἐλάβομεν γνῶσιν μόλις κατὰ τὴν πρόσφατον ἐπίσκεψιν ἡμῶν εἰς τὸ εἰρημένον Πατριαρχεῖον, ἔχομεν δὲ ἤδη πρὸ ὀφθαλμῶν τὸ ἐν τῷ «Ἀποστόλῳ Βαρνάβᾳ», ὄργανῳ τῆς ἐν Κύπρῳ Ἐκκλησίας, δημοσιευθὲν κείμενον αὐτῆς, ἐπὶ τῆς ἐπισταμένης τοῦ ὁποίου μελέτης στηρίζονται καὶ αἱ ἐπόμεναι ταπειναὶ ἡμῶν κρίσεις. Ἡ γενικὴ ἐντύπωσις ἡμῶν ἐκ τῆς τοιαύτης μελέτης τῆς ἐν λόγῳ Πατριαρχικῆς Ἐγκυκλίου, ἧτις ἀποτελεῖ τὴν δευτέραν κατὰ σειράν, μετὰ 31 ὄλα ἔτη, ἐκδήλωσιν τοῦ Οἰκουμηνικοῦ Πατριαρχείου ἐπὶ τῆς Οἰκουμηνικῆς κινήσεως, εἶναι ὅτι πρόκειται περὶ ἐγγράφου βαρυσήμαντου καὶ πρωτοβουλίας ἀνταξίας τῆς ἱστορίας καὶ τῆς ἐν τῷ Ὀρθοδόξῳ κόσμῳ θέσεως τοῦ Οἰκουμηνικοῦ θρόνου, ἀλλὰ καὶ τῆς σοδαρότητος τοῦ θέματος τῆς συμμετοχῆς τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας εἰς τὴν Οἰκουμηνικὴν κίνησιν, ὅπερ εὐλόγως χαρακτηρίζεται ἐνταῦθα ὡς «ζήτημα κεφαλαιώδους σημασίας».

Ἐκ τοῦ παρόντος ἐγγράφου πληροφοροῦμεθα, ὅτι

ἤδη ἀπὸ τοῦ Φεβρουαρίου τοῦ 1947, δηλ. 1¹/₂, ἔτος πρὸ τῆς ἐν τῷ συνεδρίῳ τοῦ Ἀμστελοδάμου (1948) συμπήξεως τοῦ «Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν», ὅτε ἀνέκυπτε τὸ σοβαρώτατον ζήτημα τῆς συμμετοχῆς τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας εἰς τὸ ἐν λόγῳ Συμβούλιον, εἶχε μεριμνήσει τὸ Οἰκουμηνικὸν Πατριαρχεῖον δι' εἰδικῆς ἐγκυκλίου τοῦ νὰ συγκεντρώσῃ τὰς ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου γνώμας τῶν λοιπῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν. Ἀκριβῶς δὲ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐπισταμένης μελέτης ἀφ' ἑνὸς τῶν σχετικῶν ἀποκλιθεῖσιν αὐτῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ τῶν ὑπὸ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, τῶν μετασχουσῶν τοῦ Συνεδρίου τοῦ Ἀμστελοδάμου, ὑποβληθειῶν εἰς τὰς οἰκείας Ἐκκλησίας καὶ τὸ Οἰκουμηνικὸν Πατριαρχεῖον ἐκθέσειεν, ἔρχεται ἐν τῇ παρούσῃ Ἐγκυκλίῳ τοῦ νὰ ἀνακοινώσῃ πρὸς τὰς ἀδελφὰς Ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας, ἐκθέτον τὴν ἐπὶ τοῦ εἰρημένου «κεφαλαιώδους σημασίας ζήτηματος» γνώμην αὐτοῦ καὶ ζητοῦν καὶ τὰς σχετικὰς γνώμας τῶν ἐν λόγῳ Ἐκκλησιῶν. Ἡ γνώμη λοιπὸν τοῦ Οἰκουμηνικοῦ Πατριαρχείου εἶναι ὅτι «ἐπιβάλλεται ἡ καὶ ἐφεξῆς συμμετοχὴ καὶ συνεργασία τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας μετὰ τοῦ «Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν», πλὴν ὑπὸ τοῦς ἐξῆς ὅρους.

α) «Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν, ὅτι ὅσον καὶ ἂν κύριος σκοπὸς τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν παραμένῃ ἡ συνεργασία τῶν Ἐκκλησιῶν ἐπὶ κοινωνικοῦ καὶ πρακτικοῦ πεδίου, ἐξακολουθεῖ οὐδὲν ἦντο, ἴνα ὑφίσταται ὡς ἰδιαίτερα παρ' αὐτῷ ἐπιτροπὴ ἢ «περὶ πίστεως καὶ διοικήσεως» ὀργάνωσις, ἀσχολουμένη ἀποκλειστικῶς περὶ ζητήματα δογματικά, δέον ὅπως ἀποφευχθῆ ὁιαδήποτε συμμετοχὴ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας εἰς τὰς συζητήσεις καὶ ἐργασίας τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης, ἐφ' ὅσον αὕτη σκοπὸν ἔχει τὴν ἔνωσιν διὰ δογματικῶν συζητήσεων μεταξὺ ἀντιπροσώπων βαθύτατα διίσταμένων ἐκκλησιῶν, δηλουμένου τούτου ῥητῶς καὶ κατηγορηματικῶς τῇ Κεντρικῇ τοῦ Συμβουλίου Ἐπιτροπῇ. Ἐπειδὴ ὅμως ἀφ' ἑτέρου ἀνάγκη ἐστίν, ὅπως ἡ καθ' ἡμᾶς Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία πληροφορήσῃ τοὺς ἑτεροδόξους τὸ περιεχόμενον τῆς πίστεως καὶ τῆς διδασκαλίας αὐτῆς, τοῦτο δέον νὰ γένηται δι' ἐπὶ τούτῳ συγγραμμάτων...». β) «Ἐπειδὴ ἡ συμμετοχὴ τῆς καθ' ἡμᾶς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας εἰς τὰς ἐργασίας τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν ἀποτελεῖ γεγονός ἰδιαίτερας σημασίας ἐν τῇ ζωῇ αὐτῆς, δέον ὅπως αὕτη ἐκπροσωπηθῆ δι' ἀντιπροσώπων πασῶν τῶν κατὰ τόπους Ὀρθοδόξων Ἀυτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, τοῦθ' ὅπερ καὶ θὰ προσέδιδεν ἰδιάζον κύρος καὶ γόητρον εἰς τὴν συμμετοχὴν αὐτῆς. Σχετικῶς προβάλλει ἡ ἀνάγκη ὅπως αἱ ἐπὶ μέρους ἀδελφαὶ Ἐκκλησίαι συνεργάζωνται πρὸς ἀνάλογον ἀπὸ κοινοῦ μελέτην καὶ προπαρασκευὴν τῶν θεμάτων τῶν ἐκάστοτε συγκαλουμένων Συνεδρίων τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, καὶ τοῦτο ἴνα μὴ ἡ ἡμετέρα Ἐκκλησία ἐμφανίζηται εἰς παγχριστιανικὰς συνελεύσεις ἐν μειονεκτικῇ θέσει, ἀλλὰ μετὰ δυνάμει καὶ κύρῳ, ὡς προσήκει εἰς τὴν ἰδιάζουσαν θέσιν καὶ τὴν ἱστορικὴν αὐτῆς ἐν τῷ παγχριστιανικῷ κόσμῳ ἀποστολήν...». γ) «Δέον ἴνα οἱ

Ἐκκλησιῶν. Ὁρθόδοξοι κληρικοὶ ἀντιπρόσωποι ὡσὶν ὅσον τὸ δυνατὸν ἐφεκτικοὶ ἐν ταῖς λατρευτικαῖς μετὰ τῶν ἑτεροδόξων συνάξεσιν, ὡς ἀντικειμέναις πρὸς τοὺς Ἱ. Κανόνας καὶ ἀμβλυνοῦσαις τὴν ὁμολογιακὴν εὐθιξίαν τῶν Ὁρθοδόξων...».

Τοιοῦτο τὸ περιεχόμενον τῆς νέας Ἐγκυκλίου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου κατὰ πίστην καί, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, κατὰ λέξιν ἀπόδοσιν τοῦ κειμένου αὐτῆς. Καὶ νῦν ἂς ἐπιτραπῆ εἰς ἡμᾶς νὰ διατυπώσωμεν μετὰ τῆς προσηκούσης εὐλαθείας τὰς σχετικὰς παρατηρήσεις ἡμῶν, μὴ ἀποβλεπούσαις εἰς ἄλλο τι, εἰμὴ εἰς τὴν ὑποβοήθησιν τοῦ διὰ τῆς Ἐγκυκλίου ταύτης ἐπιδιωκόμενου ὑψηλοῦ σκοποῦ. Γενικῶς εἶναι ἀξία ἀναδείξεως ἢ προσεκτικῆς προσπάθειαι τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου πρὸς προσαρμογὴν εἰς τὴν παρούσαν κατάστασιν τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως, ἀνευ ἀπομακρύνσεως ἀπὸ τῆς ἐν τῇ Ἐγκυκλίῳ τοῦ 1920 χαραχθείσης γραμμῆς. Ὑπογραμμίζομεν ἰδιαιτέρως, ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω ὑποδειχθέντων ὑφ' ἡμῶν σημείων, καὶ τὰ ἑξῆς. α) Τὴν δυσπιστίαν πρὸς τὰς δογματικὰς συζητήσεις «μεταξὺ ἀντιπροσώπων βαθύτατα διίσταμένων Ἐκκλησιῶν» ἐν συνεδρίοις, τὰ ὅποια μετὰ πολλῶν ἄλλων ὀρθοδόξων ἐχαρακτήρισαν ἄλλοτε, πρὸς λύπην Ἀγγλικανῶν τινῶν φίλων ἡμῶν, ὡς «παμπροτεσταντικά», δυσπιστίαν ἐπαυξάνουσαν, ἔταν λάβη τις πρὸ ὀφθαλμῶν τὴν ἐν τοῖς συνεδρίοις τούτοις ἐκπαλαι καταβαλλομένην πάσῃ θυσίᾳ προσπάθειαν πρὸς διατύπωσιν διφορούμενων συμβιβαστικῶν συμφωνιῶν (compromissa). β) Ἐξαίρομεν τὴν σημασίαν τὴν ἀποδιδόμενην εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς ἐνιαίας ἐν τῇ οἰκουμενικῇ κινήσει ἐμφανίσεως ἀπασῶν τῶν αὐτοκεφάλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν «μετὰ δυνάμει καὶ κύρῳ, ὡς προσήκει εἰς τὴν ἰδιάζουσαν θέσιν καὶ τὴν ἱστορικὴν ἐν τῷ χριστιανικῷ κόσμῳ ἀποστολὴν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας». γ) Συμμεριζόμεθα πλήρως τὴν δυσπιστίαν πρὸς τὰς «λατρευτικὰς μετὰ τῶν ἑτεροδόξων συνάξεις».

Οἱ ἐν τῇ Ἐγκυκλίῳ διατυπούμενοι «ἄροι συμμετοχῆς εἰς τὴν παγχριστιανικὴν κίνησιν» ἀποτελοῦσι καθ' ἡμᾶς τὸ minimum τῶν ἀξιώσεων τῆς ὀρθοδόξου συνειδήσεως. Ἄς ἐπιτραπῆ ὅμως ἡμῖν νὰ ὑποδείξωμεν τὴν ἀνάγκην τῆς διευρύνσεως αὐτῶν. Ἐν πρώτοις νομίζομεν, ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐπιζητηθῆ ὑπὸ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἢ διεύρυνσις τῆς δογματικῆς βάσεως τοῦ Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, ἀναγνωριζομένης ὡς τοιαύτης βάσεως τῆς πίστεως εἰς τὸν ἐν Τριάδι Θεόν, ὡς εἶχον συμφωνήσει μεθ' ἡμῶν τῶν Ὁρθοδόξων καὶ πολλοὶ Λουθηρανοὶ καὶ Ἀγγλικανοὶ ἐν Ἀμστελδάμῳ, ἅτε τῆς πίστεως «εἰς τὸν Χριστὸν ὡς Θεὸν καὶ Σωτῆρα τοῦ κόσμου» ὁμολογουμένης καὶ ὑπὸ ἀρνητῶν τῆς Τριάδος. Δεύτερον νομίζομεν, ὅτι πρέπει αἱ Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησίαι νὰ σκεφθῶσι σοβαρῶς περὶ τοῦ τρόπου τῆς συμμετοχῆς αὐτῶν εἰς τὴν διοίκησιν καὶ τὰς ἐργασίας τοῦ Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν κατὰ τρόπον πράγματι μὴ παραβλάπτοντα τὸ παράπαν τὸ γόητρον τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, εἴτε ἐντὸς εἴτε ἐκτὸς τῶν κόλπων αὐτῆς. Πῶς θὰ γίνῃ τοῦτο, ὑπέδειξεν ἄλλοτε ἢ πλειονοψηφία τῆς ὀρθοδόξου ἀντιπροσωπείας ἐν τῷ Συνεδρίῳ

ΕΠΙΣΗΜΟΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΙ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ

Ἐκ τοῦ Service Oecumenique de Presse et d'Information (9 Μαΐου 1952) παραθέτομεν κατωτέρω συνέντευξιν τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου τῆς Καντουαρίας κ. Fisher μετὰ μέλους Ἐκκλησίας μὴ μετοχούσης εἰς τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἀπαντᾷ κατ' αὐτὴν εἰς πολλὰ ἐρωτήματα συζητούμενα ἀπὸ μακροῦ καὶ εἰς τὴν χώραν μας, ὅπου δὲν ὑπάρχει εἰσέτι σαφὴς ἀντίληψις περὶ τῆς φύσεως, τῆς θέσεως, τῶν σκοπῶν, τῆς προοπτικῆς καὶ τῶν ὀρίων ἐνεργείας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν.

Ὑπὸ τοῦ συζητητοῦ προβάλλεται ἐν πρώτοις ἢ ἀντίρρησης ὅτι ἡ δογματικὴ βᾶσις τοῦ Συμβουλίου «δὲν δύναται νὰ θεωρηθῆ ἰκανοποιητικῆ, ἐφ' ὅσον δὲν μνημονεύεται ἐν αὐτῇ ἡ διδασκαλία τῆς Ἁγίας Τριάδος καὶ ἐπομένως θὰ ἠδύνατο ἐξ αὐτῆς νὰ παραπληρηθοῦν ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι δὲν εἶναι στερεῶς πεπεισμένοι περὶ τῆς θεότητος τοῦ Κυρίου». Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἀπήντησε: «Τὸ Οἰκουμενικὸν Συμβού-

τοῦ Ἀμστελδάμου. Τρίτον νομίζομεν, ὅτι ἐπιβάλλεται ἢ διεύρυνσις τῆς «ἐφεκτικότητος» πρὸς τὰς κοινὰς μετὰ τῶν ἑτεροδόξων συγκεντρώσεις καὶ πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῶν λαϊκῶν ἐκπροσώπων τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, διὰ τοὺς ὁποίους ἰσχύουσι ἐπίσης αἱ διατάξεις τῶν σχετικῶν κανόνων καὶ ἐπικρίματα οὐχ ἦντο ὁ κίνδυνος «τῆς ἀμβλύσεως τῆς ὁμολογιακῆς εὐθιξίας τῶν Ὁρθοδόξων», πρὸς σκανδαλισμὸν δεινὸν τῶν πιστῶν.

Ταῦτα εἶχομεν δι' ὀλίγων νὰ παρατηρήσωμεν περὶ τῆς παρουσίας Ἐγκυκλίου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἐκφράζοντες αὐτῆς ἐτι τὴν χαρὰν ἐπὶ τῇ ἐμβριθείᾳ, μεθ' ἧς ἀνέλαβε τὴν ὑπὸ τῶν ἱερῶν κανόνων καὶ τῆς ἱστορίας ἐν γένει ἐπιβαλλομένην εἰς αὐτὸ πρωτοβουλίαν ἐπὶ ζητήματος τόσο σοβαροῦ, ὅσον ἡ Οἰκουμενικὴ κίνησις. Βεβαίως ζητημάτων τόσο σοβαρῶν ἢ ἀντιμετώπισις εἶναι ἀσφαλεστέρα ἐν συσκέψει ἀπασῶν τῶν αὐτοκεφάλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ἢ τουλάχιστον ἐκεῖνων, τῶν ὁποίων εἶναι εὐκολοὶ ἢ συνάντησις. Ὅπωςδήποτε τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, παρὰ τὴν χαλεπότητα τῶν καιρῶν, ἐπετέλεσεν ὅσον ἠδύνατο τὸ καθήκον του. Εἶναι καιρὸς, ἢ μᾶλλον ἐσχάτη ὥρα, νὰ ἐπιτελέσῃ τὸ σχετικὸν τῶν καθήκων ἐν τῷ προκειμένῳ καὶ αἱ λοιπαὶ ὁμόδοξοι Ἐκκλησίαι. Ἄς εἶναι δὲ βέβαιαι, ὅτι ἐπιτελοῦσαι τὸ καθήκον τοῦτο, θὰ συντελῶσι καὶ εἰς τὴν ἀνάδειξιν τοῦ γόητρον τοῦ πρώτου θρόνου τῆς Ὁρθοδόξιας, μάλιστα ἐν τοῖς νῦν κρίσιμοις διὰ τὴν χριστιανωσύνην καὶ τὸν κόσμον ὄλον καιροῖς. Τοῦτο ἀποτελεῖ ἐπιτακτικὸν καθήκον ἀπασῶν τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ πρὸ παντὸς τῶν ἐλληνοφώνων. Τούτων δὲ ἀκριβῶς ἢ ἐναντι τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς Ὁρθοδόξιας καὶ τῆς ἱστορίας εὐθύνη εἶναι, νομίζομεν, καὶ ἡ βαρυτέρα.

Π. Ι. ΜΠΡΑΤΣΙΩΤΗΣ

Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

λιον δὲν ἔχει ἴδιον «πιστεύω». Αἱ Ἐκκλησίαι, αἱ ὁμολογίαι, αἱ θρησκευτικαὶ ομάδες αἱ μετέχουσαι αὐτοῦ ἔχουν τὴν ἰδικήν των δογματικὴν βάσιν, ἣτις ἐκφράζει τὰς βασικὰς ἀρχὰς τῆς πίστεώς των, ὡς ἐκάστη ἐξ αὐτῶν ἔχει τὴν ἰδίαν λειτουργίαν, τὰ μυστήριά της, τὸν κληρὸν της, τοὺς κανόνας καὶ τὸ τυπικόν της. Τὸ Οἰκουμενικὸν Συμβούλιον δὲν εἶναι Ἐκκλησία καὶ ἀποκρούει ἄνευ οὐδεμιᾶς ὑπεκφυγῆς κάθε ἀξίωσιν ὁποθενδήποτε ἐκφραζομένην ὅτι εἶναι τοιαύτη. Εἶναι ἀδελφότης Ἐκκλησιῶν, αἱ ὁποῖαι αἰσθάνονται ἑαυτὰς ἀρκούντως συνδεδεμένας ἐν τῇ πίστει εἰς τὸν Χριστὸν ὡς Κύριον καὶ Σωτῆρα, διὰ τὴν δυνάμειν ἢ παραμεινόντων ἢ μίᾳ πλησίον της ἄλλης, ἐντὸς μιᾶς ἀδελφικῆς ἀτμοσφαιρας προωριζομένης νὰ ταῖς ἐπιτρέψῃ νὰ γνωρισθοῦν καλλίτερον μεταξύ των.

Τὸ περιεχόμενον τῆς βάσεως τοῦ Συμβουλίου «Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς Θεὸς καὶ Σωτῆρ» ἀρκούντως ἐκφράζει τὸ εὐρύτερον δυνατὸν κοινὸν πεδίον χριστιανικῆς συνεργασίας.

Ἐνδεχομένως θὰ εὐρεθῆ καλλίτερος τύπος, ὁ ὁποῖος ἐκπεφρασμένος θὰ μνημονεύῃ καὶ τῆς Ἁγίας Τριάδος καὶ οὐχὶ μόνον ὡς τώρα θὰ τὴν ὑποδηλοῖ, ἀλλὰ τοῦτο εἶναι ἀντικείμενον ἐκθέσεως καὶ συζητήσεως ἐνώπιον τῆς προσεχοῦς Συνελεύσεως τοῦ Συμβουλίου.

— «Ἡ Ἐκκλησία μου», ἐσυνέχισεν ὁ συζητητής, «δὲν αἰσθάνεται οἴκοι ἐντὸς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Συμβουλίου, διότι αἱ ἀπόψεις καὶ αἱ παραδόσεις μας διαφέρουν ἐπὶ τῶσων καὶ τῶσων ζητημάτων».

— «Ἀκριβῶς, ἡ Ἐκκλησία σας δὲν πρέπει νὰ αἰσθάνεται οἴκοι ἐντὸς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Συμβουλίου», ἀπήντησεν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος. «Οὐδεμία Ἐκκλησία, μέλος τοῦ Συμβουλίου, αἰσθάνεται οἴκοι ἐντὸς τοῦ Συμβουλίου. Αἱ Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησίαι, συχνάκις, δὲν αἰσθάνονται καθόλου εὐχαριστημένοι ἐντὸς τῆς ἀτμοσφαιρας του. Ἡ κοινωνία τῶν ἀγγλικανῶν ἔχει πολλὰς ἐπιφυλάξεις διὰ πολλὰ λεπτομερειακὰ ζητήματα. Ἐὰν ὅλοι ἡσθανόμεθα οἴκοι, ἡ ἐνότης, τὴν ὁποῖαν ἀναζητοῦμεν, θὰ εἶχεν ἤδη εὐρεθῆ καὶ τὸ Οἰκουμενικὸν Συμβούλιον δὲν θὰ εἶχε λόγον ὑπάρξεως καὶ θὰ παρεχόμην τὴν θέσιν του εἰς τὴν Μίαν Ἠνωμένην Ἐκκλησίαν. . . .»

— «Ἄλλ' ἐὰν ἡ Ἐκκλησία μου μετεῖχε τοῦ Συμβουλίου,» ἀντεῖπεν ὁ συζητητής, «θὰ εἶμεθα μία μειονότης ἔχουσα πάντοτε ἐναντίον της τὴν φωνὴν τῆς πλειοψηφίας».

— «Οὐδεμία ψῆφος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Συμβουλίου», διεβεβαίωσεν ὁ Σεβ. Fisher, «εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιβληθῆ ἐπὶ ἐκκλησίας τινός, οὐδεμίαν δὲ αὐθεντίαν ἔχει ἐπ' αὐτῆς. Ἐκάστη Ἐκκλησία διίσχυρίζεται τὴν θέσιν της. . . .»

— «Ἐγὼ προσωπικῶς καὶ ἡ Ἐκκλησία μου», ἐδήλωσεν ὁ συνομιλητής, «ἔχομεν πολιτικὰ ἀντιλήψεις θεωρουμένας ἀπαραδέκτους ἀπὸ τοὺς ἄλλους χριστιανούς. Μᾶς ἀντιλαμβάνονται κακῶς καὶ μᾶς κρίνουν κακῶς, ἀλλ' ἔτσι ἀκριβῶς ἔχουν τὰ πράγματα».

— «... Ἐχομεν εἰς τὸ Συμβούλιον ἀντιπροσώπους πολὺ διαφορετικῶν πολιτικῶν ἀντιλήψεων», ἀπῆ-

τησεν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος, «ἀλλὰ τὸ Συμβούλιον δὲν ταυτίζεται μὲ καμμίαν ἐξ αὐτῶν. Εἶναι μέγα τὸ πλεονέκτημα ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἔχουν ἀπόψεις μειοψηφούσας καὶ μὴ δημοφιλεῖς, νὰ δύναται νὰ ἐκθέσουν τοὺς λόγους, διὰ τοὺς ὁποίους, ὡς χριστιανοί, τὰς πρεσβεύουν. Ἐνδέχεται τὰ ἐπιχειρήματά των νὰ μὴ πείσουν, ἀλλ' ὅλαι αἱ συζητήσεις αὐτοῦ τοῦ εἶδους μεταβάλλουν κάθε ὑπάρχουσαν μομφὴν ἢ πικρίαν ἐναντι ἀντιπάλου τινός εἰς μίαν ἐπίπονον προσπάθειαν κατανόησεως καὶ ἐκτιμήσεως χωρὶς προκατάληψιν καὶ κομματισμόν».

»Ἐὰν προφανῶς τὸ Συμβούλιον δὲν κάμνη μεγάλη θετικά βήματα τὴν ἔνωσιν τῶν Ἐκκλησιῶν, τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι δὲν εἶναι ἡ ἀποστολή του νὰ κατεργάζεται σχέδια ἐνώσεως, οὔτε νὰ κρίνῃ οὔτε νὰ παρεμβαίνῃ εὐνοϊκῶς δι' αὐτά. Μόνοι αἱ ἐπὶ μέρους Ἐκκλησίαι ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ διαπραγματεύωνται σχέδια ἐνώσεως.

»Τὸ Οἰκουμενικὸν Συμβούλιον εἶναι τὸ πεδίον συναντήσεως, ὅπου δύναται νὰ ἀναπτυχθῆ ἡ ἀμοιβαία γνωριμία, ἡ ἐμπιστοσύνη καὶ τὸ ἀμοιβαῖον συμφέρον, ἄνευ τῶν ὁποίων κάθε συζήτησις περὶ ἐνώσεως δὲν εἶναι παρὰ φλυαρία. Ἐίπον τινές, ὄχι ἄνευ λόγου, ὅτι τὸ πραγματικὸν ἀποτέλεσμα τῆς οἰκουμηνικῆς κινήσεως ὑπῆρξεν ὁ ἔτι μεγαλύτερος τονισμός, οὐχὶ δὲ ἡ ἀμβλυνσις τῶν δογματικῶν διαφορῶν. Βεβαίως, ἐκάστη ὁμολογία ἔφθασεν, ἴσως διὰ τῆς ἐπαφῆς πρὸς τὰς ἄλλας ὁμολογίας, εἰς καλλίτεραν τινὰ ἐκτίμησιν αὐτοῦ πού ὀφείλει νὰ ὑπερασπίσῃ, αὐτοῦ πού θεωρεῖ τόνον πολύτιμον καὶ ἀπὸ τοῦ ὁποῖου δὲν δύναται νὰ ἀποκλίνῃ.

»Αὐτὴ ὁμως ἡ πρόοδος εἰς σαφήνειαν συμβαδίζει μὲ τὴν πρόοδον εἰς τὴν ἀγάπην. . . .»

»Πρέπει ἐπίσης νὰ σημειωθῆ ὅτι τὸ Οἰκουμηνικὸν Συμβούλιον ἐπέτυχε καὶ θετικά ἀποτελέσματα, ἔλθον ἐπίκουρον τῶν Ἐκκλησιῶν εἰς ζητήματα εὐαγγελισμοῦ καὶ μελέτης, διὰ τῆς ἀποστολῆς βοηθείας πρὸς τοὺς πρόσφυγας καὶ τοὺς ἐν δυστυχίᾳ ἀδελφούς, διὰ τῆς θαρραλέας διακηρύξεως τῆς χριστιανικῆς μαρτυρίας ἐνώπιον τῆς ἀπειλῆς μιᾶς ὕλιστικῆς φιλοσοφίας, καὶ διὰ τῆς ὑπερασπίσεως τῆς ἑλευθερίας καὶ τῆς εὐθύνης τῶν Ἐκκλησιῶν ἐπὶ τῶν διεθνῶν προβλημάτων. . . .»

Ἐξ ἄλλου ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ Τμήματος «Πίστις καὶ Τάξις» τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν Rev. Oliver S. Tompkins εἰς βιβλιάριον εἰσαγωγικὸν τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου τοῦ Lund ὑπὸ τὸν τίτλον «The Church in the Purpose of God» γράφει: «Πολλοὶ ἐξ ἐκείνων πού ἔλαβον μέρος εἰς τὴν Λωζάνην καὶ τὸ Ἐδιμβούργον περιέγραψαν τὴν σημειωθεῖσαν πρόοδον λέγοντες, ὅτι, ἐνῶ εἰς τὴν Λωζάνην οἱ πλείστοι ἐκ τῶν ἀντιπροσώπων συνητηθήσαν ὡς ξένοι καὶ ἡ κυρία φροντίς των ἦτο ἡ ἐξαγόρευσις τῶν ἰδίων των πεποιθήσεων, εἰς τὸ Ἐδιμβούργον συνητηθήσαν ὡς φίλοι πού, ἂν καὶ πιστοὶ εἰς τὰς ἐπὶ μέρους Ἐκκλησίας των, ἐνεπιστεύοντο ἀλλήλους ὡς ἀδελφούς ἐν Χριστῷ, μὲ οἰκειότητα ἀντεμετώπιζον ἕκαστος τὰς διαφορὰς τῶν ἄλλων καὶ κατώρθωσαν νὰ συγκεντρώσουν τὴν προ-

ΤΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΥΓΧΡΟΝΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΝ

Περὶ τὰ μέσα τοῦ παρελθόντος Ὀκτωβρίου συνηλθεν ἐδῶ εἰς Παρισίους ἡ σύνοδος τῶν Καρδιναλίων καὶ τῶν Ἀρχιεπισκόπων τῆς Γαλλικῆς Ἐκκλησίας, ἣτις καὶ ἡσχολήθη μὲ τὸ ἐπίκαιρον καὶ ἐπεῖγον ζήτημα τῆς στέγης τοῦ Γαλλικοῦ λαοῦ, ζήτημα καὶ πρόβλημα, τὸ ὁποῖον ἀπασχολεῖ ἀσφαλῶς τὴν πολιτικὴν καὶ τὴν οἰκονομίαν εἰς ὅλας τὰς χώρας τοῦ κόσμου καὶ ἰδίως εἰς ἐκείνας, εἰς τὰς ὁποίας ὁ τελευταῖος παγκόσμιος πόλεμος ἄφισε τὰ δέθρια ἴχνη του. Αἰὰ τὰς ἀποφάσεις τῆς συνελεύσεως αὐτῆς τοῦ ἀνωτάτου Γαλλικοῦ κλήρου ἐξεδόθη εἰδικὴ ἀνακοίνωσις, ἡ ὁποία θέτει τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ὁλόκληρον τὴν χριστιανικὴν συνειδησιν «ἐνώπιον τοῦ προβλήματος τῆς στέγης» καὶ δημιουργεῖ μίαν λαμπρὰν ἐκστρατείαν διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν του (1). Εἰς τὸ κείμενον τῆς ἀνακοίνωσεως αὐτῆς, εἰς τὰς ποιμαντορικὰς ἐγκυκλίους, τὰς ὁποίας οἱ ἕκασταχοῦ Καθολικοὶ Ἱεράρχαι ἀπηύθυναν πρὸς τὸ ποίμνιόν των, καὶ εἰς ὅλην γενικῶς τὴν ἀρθρογραφίαν, ἡ ὁποία ἐδημιουργήθη εἰς τὸν Καθολικὸν τύπον, ἀκριβῶς διὰ νὰ ἐξετασθῇ ἀπὸ ὅλας του τὰς πλευρὰς τὸ σπουδαῖον καὶ σοβαρὸν τοῦτο ζήτημα, οἱ ὁμιλεῖται καὶ οἱ ἀρθρογράφοι ἀναφέρονται εἰς Γραφικὰ κείμενα καὶ εἰς Παπικὰς ἐγκυκλίους καὶ ὑπενθυμίζουσιν τὰς μεγάλας ἠθικὰς ἀρχὰς τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς φιλανθρωπίας, τῶν ὁποίων φρουρὸς ἀκοίμητος ὑπῆρξε πάντοτε ἡ Ἐκκλησία.

Τὸ πρόβλημα τῆς «στέγης», ὅπως ἐρευνᾶται εἰς τὴν λαμπρὰν αὐτὴν πρωτοβουλίαν τῆς Γαλλικῆς Ἐκκλησίας, θεωρεῖται ἐπεῖγον καὶ ἐξετάζεται ἀπὸ υγιεινῆς καὶ ἠθικῆς πλευρᾶς, ἐν συναρτήσει μάλιστα μὲ τὰς δυσκολίας, τὰς ὁποίας δημιουργεῖ τοῦτο εἰς τὸ ζήτημα τοῦ γάμου. Ἄλλ' ἡ ἔρευνα προχωρεῖ ἀκόμη βαθύτερα εἰς τὰ αἷτια τοῦ προβλήματος τούτου καὶ ὁμιλεῖ περὶ τοῦ χαμηλοῦ ἡμερομισθίου τῶν ἐργαζομένων καὶ περὶ τῆς «νεωτέρας οἰκονομίας», ἡ ὁποία τόσον καυχᾶται καὶ ὑπερηφανεύεται ὅτι παράγει πάντοτε περισσότερα, πάντοτε καλύτερα, πλὴν ὅμως «δὲν ἔφθασεν ἀκόμη εἰς τὸ σημεῖον ἐκεῖνο ἀκριβῶς διὰ νὰ ἱκανοποιήσῃ μίαν πραγματικὴν ἀνάγκην τοῦ ἀνθρώπου καὶ μάλιστα οἰκογενειακὴν».

Ἐν τέλει ἀφ' ἐτέρου τονίζεται, ὅτι δὲν εἶναι ἴδιον τῆς Ἐκκλησίας νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὰς τεχνικὰς λεπτομερείας καὶ τὴν συγκεκριμένην διευθέτησιν τοῦ προβλήματος τούτου, ἀτινα εἶναι ἔξω τῆς ἀρμοδιότητος καὶ τῶν μέσων, τὰ ὁποία αὐτὴ διαθέτει, ἀλλ' ἐπιθυμεῖ τὴν ὑπενθυμίση εἰς ὅλους τὰς συνεπείας, τὰς ὁποίας ἐπάγεται ἢ παραμέλησις του καὶ νὰ παροτρύνῃ πρὸς

σοχὴν των εἰς τὴν προσπάθειαν νὰ διαπιστωθῇ κατὰ πόσον βαθύτερα ἀμοιβαία κατανόησις θὰ ἠδύνατο νὰ σμικρύνῃ τὴν περιοχὴν τῶν διαφοριῶν μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν.»

(Κατὰ μετάφρασιν Σ. ΑΓΟΥΡΙΑΟΥ)

1. Ἰδε: Documentation Catholique No 1108, 18 Novembre 1951.

ἐνέργειαν καὶ δράσιν διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν του.

Εἶμαι βέβαιος ὅτι καὶ ἀλλαχοῦ καὶ εἰς τὴν χώραν μας, εἰς τὴν ὁποίαν ὑπάρχει ἐπίσης τὸ «πρόβλημα τῆς στέγης», θὰ εὑρεθοῦν ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι θὰ διερωτηθοῦν: Μὰ πῶς τέλος πάντων μία συνέλευσις τοῦ ἀνωτέρου κλήρου μίας χώρας, μία ὁλόκληρος «Ἱερά Σύνοδος», ὅπως θὰ ἐλέγαμεν εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν γλῶσσαν, καταδέχεται νὰ ἀσχολῆται μὲ τέτοια μικρὰ καὶ «ἐπίγεια» ζητήματα, ὅπως εἶναι τὸ ζήτημα τῆς στέγης; Δὲν εἶναι αὐτὸ μία κατάπτωσης τοῦ γοήτρου της καὶ δὲν εἶναι ἀκόμη μία παρέκκλισις ἀπὸ τὸν προορισμὸν της καὶ μία σκανδαλώδης ἀνάμιξις εἰς πράγματα, τὰ ὁποία ἀνήκουν μᾶλλον εἰς τὴν πολιτικὴν;

Ἐπιθυμῶ νὰ ἀπαντήσω καὶ εἰς τὰ δύο αὐτὰ ἐρωτήματα:

Ὅταν μέσα εἰς τὸν Χριστιανισμὸν κάμνωμεν τόσον λόγον περὶ τῆς ἀγάπης, νομίζω ὅτι δὲν τὴν ἐνοοῦμεν μόνον ὡς μίαν θεωρητικὴν ἀρετὴν, ἀλλὰ τὴν ἐκλαμβάνομεν κυρίως ὡς μίαν πράξιν, ἡ ὁποία μεταφέρει τὰ αἰσθητάματα τῆς κατανοήσεως καὶ τῆς ἀλληλεγγύης ἀπὸ τὴν ἰδικὴν μας καρδίαν εἰς τὴν ζωὴν καὶ τὰς ἀνάγκας τῶν ἄλλων. Ὅταν μάλιστα ἡ ἀγάπη αὕτη τῶν ἄλλων δὲν ἐνεργεῖται ἀπὸ τὰ συνήθη ἐλατήρια τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, ἀπὸ τὴν ἐπίδειξιν δηλ. καὶ τὴν ἰδιοτέλειαν, ἀλλ' ἀσκήται ὡς ἡ ὑψίστη καὶ ἡ πλέον συγκεκριμένη ἐκφρασις τοῦ σεβασμοῦ πρὸς τὸν κοινὸν οὐράνιον ἡμῶν Πατέρα, τότε ἐνοοῦμεν ὁποῖαν θέσιν πρέπει νὰ κατέχῃ ἡ ὑψηλὴ αὕτη θεολογικὴ καὶ κοινωνικὴ ἀρετὴ μέσα εἰς τὸ ὅλον ἔργον τῆς Ἐκκλησίας.

Τὰ Εὐαγγέλια δὲν περιέχουν μόνον τοὺς ὠραίους λόγους τοῦ Ἰησοῦ, περιέχουν καὶ τὰς ὠραίας πράξεις τῆς «φιλανθρωπίας» Του. Ὅταν χορταίνῃ τοὺς πεντακισχιλίους, ὅταν θεραπεύῃ τοὺς ἀσθενεῖς, ὅταν παρηγορῇ τοὺς πενθοῦντας καὶ ἀνιστά τοὺς νεκρούς, δὲν τὸ κάμνει ἀπλῶς διὰ νὰ ἐπιδείξῃ τὰς θαυματουργούς Του δυνάμεις. Τὸ κάμνει ἐπίσης καὶ ἀπὸ μίαν βαθεῖαν συμπάθειαν πρὸς τὰς ἀνάγκας τοῦ ἀνθρώπου. Εἰς τὸ κήρυγμα ἔπειτα τῶν Ἀποστόλων καὶ εἰς τὴν ζωὴν καὶ τὴν παράδοσιν τῆς Ἐκκλησίας τῶν πρώτων αἰώνων ὑπάρχει πολὺ κοινωνικὸν περιεχόμενον, ὑπάρχει πολλὴ Ἀγάπη, ἡ ὁποία ἐκδηλοῦται εἰς παρομιώδη ἔργα φιλανθρωπίας, δι' ὅλων δὲ τούτων δημιουργεῖται καὶ εἰσάγεται εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπότητος ἕνας νέος ἀνθρωπισμὸς, ὁ ἀνθρωπισμὸς τοῦ Σταυροῦ. Ἐμεσολάβησαν ἔκτοτε πολλὰ γεγονότα, ἡ Ἐκκλησία διήλθε πολλὰς περιπετείας, αἱ ὁποῖαι τὴν ὑπεχρέωσαν νὰ στρέψῃ τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὰς παραδόσεις της πρὸς ἄλλας κατευθύνσεις. Βεβαίως οὐδέποτε ἔλειψεν ἀπὸ αὐτῆν τὸ πνεῦμα τῆς φιλανθρωπίας, ἀλλ' αἱ μεγάλαι ἀνθρωπιστικαὶ ἀρχαὶ τοῦ κηρύγματός της ἠτόνησαν εἰς τοιοῦτον σημεῖον, ὥστε ὅταν ὁμιλοῦμεν σήμερον περὶ χριστιανικῆς ἀγάπης νὰ μὴ ἐνοοῦμεν σχεδὸν τίποτε ἄλλο, παρὰ τὰ ψυχία «καὶ τίς πεντάρης ποῦ ρίχνομεν εἰς τοὺς ζητιάνους τοῦ δρόμου». Δὲν εἶναι ὅμως τὸ τοιοῦτον μίαν παραμέλησις ἐκεῖνον, ὅπερ ἀποτελεῖ οὐσιώδες μέρος τοῦ Χριστιανισμοῦ; Καὶ δὲν εἶναι ἀκόμη τὸ τοιοῦτον ἕνα ὄπλον εἰς τὰς χεῖρας ἐμείνων, οἱ ὁποῖοι διατείνονται

δτι αυτοί κομίζουσι εἰς τὴν ἀνθρωπότητα τῶρα διὰ πρῶτην φοράν τὴν δικαιοσύνην καὶ τὸν ἀνθρωπισμὸν :

Ἡ Ἐκκλησία ὀφείλει λοιπὸν νὰ ἐπανέλθῃ σήμερον μὲ ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον διὰ τὰς μεγάλας ἀνθρωπιστικὰς ἀρχάς, τὰς ὁποίας περιέχει τὸ κήρυγμα τοῦ Χριστοῦ, νὰ τὰς ἐρμηνεύσῃ καὶ νὰ τὰς προσαρμόσῃ εἰς ὅλας τὰς ἀνάγκας, ὕλικὰς καὶ ἠθικὰς, τῆς σημερινῆς ζωῆς. Εἰς μίαν ἐποχὴν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἄλλαι κοσμοθεωρίαι ὀλιγώτερον ἀνθρωπιστικαὶ κάμνουσι τὸσον θόρυβον περὶ δικαιοσύνης καὶ ὑποσχόμεναι εἰς τὴν δυστυχοῦσαν ἀνθρωπότητα ἕνα συγκεκριμένον δῆθεν «ἐπίγειον Παράδεισον» τὴν ἀποσποῦν ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ ἀφήνουν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μόνον «τὰς σκιάς τῆς κολάσεως», κατὰ τὴν ἰδίαν των ὁμολογίαν, ἢ τελευταία αὕτη δὲν δύναται νὰ ἀποσύρῃται μόνον εἰς τὰ μεταφυσικὰ τῆς πεδία, διότι καὶ ἡ γῆ αὕτη μὲ τὸν ἀνθρώπον καὶ τὴν ζωὴν του ἀνήκουσι ἐπίσης εἰς τὸν Θεόν. Μία θεολογία καὶ μία χριστιανικὴ παράδοσις, ἢ ὁποία ἀρνείται τὴν συνδρομὴν καὶ τὴν συμπάραστασίν της εἰς τὸν ἐπίγειον μόχθον τοῦ ἀνθρώπου, διότι ἀσχολεῖται δῆθεν μὲ ὑψηλότερα πράγματα, δὲν εἶναι ἀξία τοῦ ὀνόματος Ἐκείνου, ὅστις κατήλθεν ἀκριβῶς ἐκ τῶν ἁνῶν διὰ νὰ ἐνισχύσῃ καὶ νὰ ἀγιάσῃ τὸν ἀνθρώπον εἰς αὐτὸν τοῦτον τὸν καθημερινόν του ἀγῶνα. Δὲν εἶναι λοιπὸν ἀνάξιον τῆς Ἐκκλησίας καὶ δὲν εἶναι ἀνάξιον οἰασθῆναι ἱεράς Συνόδου τὸ νὰ ἀσχολεῖται μὲ τὴν «στέγγην» καὶ μὲ ἄλλα παρόμοια ζητήματα. Εἶναι ἀντιθέτως ἀξιὸν καὶ ἐπαινετόν, διότι τὸ τοιοῦτον δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ τὸ αἰώνιον πνεῦμα τοῦ εὐαγγελικοῦ ἀνθρωπισμοῦ ἐφαρμοζόμενον εἰς τὰς ἀνάγκας καὶ τὰ προβλήματα τῆς ἐποχῆς μας.

Ἄλλ' ὑπάρχει ἐπίσης καὶ ἡ ἄλλη πλευρὰ τοῦ ζητήματος. Ὄταν μία Ἐκκλησία ἀσχολεῖται μὲ ζητήματα «στέγγης» καὶ ἄλλα παρόμοια, δὲν εἶναι αὐτὸ μία παρέκκλισις ἀπὸ τὸν κύκλον τῆς ἐξουσίας της καὶ μία ἐπέμβασις εἰς πράγματα, τὰ ὁποία σήμερον τοῦλάχιστον ἀνήκουσι εἰς τὴν ἀρμοδιότητα καὶ τὴν μέριμναν τῆς Πολιτείας ; Ἀποκλείομεν καὶ καταδικάζομεν ἀπολύτως κάθε ἐνέργειαν ἀτόμων ἢ ἕστω καὶ τοῦ συνόλου μιᾶς Ἐκκλησίας, ἢ ὁποία θὰ παρουσιάζετο εἰς οἰονδήποτε ἔργον μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ κάμῃ «πολιτικὴν» εἰς τὸ ὄνομα τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης.

Ἡ διοικήσις τῶν λαῶν καὶ ἡ λύσις τῶν προβλημάτων, τὰ ὁποία ἀφοροῦν τὴν κοινὴν ζωὴν τῶν ἀνθρώπων, εἶναι πράγματα, τὰ ὁποία ἀνήκουσι ἀσφαλῶς εἰς τὴν σφαιρὰν τῆς πολιτικῆς. Ἄλλ' ὁ ἀνθρωπισμὸς δὲν εἶναι ζήτημα καὶ προνόμιον μόνον τῆς πολιτικῆς. Ἐνδιαφέρει κάθε ἀνθρώπον καὶ πολὺ περισσότερο τοὺς πνευματικὸς ἐκείνους ἡγέτας, οἱ ὅποιοι ἔχουν τὴν εὐθύνην νὰ ἀγρυπνοῦν ἐπὶ τῶν μεγάλων καὶ ὑψηλῶν σκοπῶν τῆς ζωῆς. Διότι, ὡς τὸ ὁμολογῶσμεν : Ἡ πολιτικὴ ἐξετάζει συνήθως τὸν ἀνθρώπον μόνον ἀπὸ μιᾶς πλευρᾶς καὶ τὸν θεωρεῖ ἀπλῶς ὡς ἕνα πολίτην μιᾶς χώρας, ὡς ἕνα στρατιώτην μιᾶς πατρίδος, ἢ ὡς ἕνα ψηφοφόρον ἑνὸς κόμματος. Εἶναι μάλιστα γνωστὸν ὅτι εἰς τὰ ὀλοκληρωτικὰ καθεστῶτα ὁ ἀνθρώπος γίνεται ἀπλῶς ἕνα ἄψυχον «νούμερο» τῆς μεγάλης ἐκείνης μηχανῆς, ἢ ὁποία λέγεται κράτος καὶ

παύει νὰ ἔχῃ οἰανδήποτε ἄλλην ἀξίαν καὶ οἰονδήποτε ἄλλον προορισμὸν. Ἄλλ' ὁ ἀνθρώπος εἶναι κατὰ πρῶτον λόγον «τέκνον τοῦ Θεοῦ», ἀνήκει πρωτίστως εἰς τὴν πολιτείαν τοῦ Θεοῦ καὶ κατόπιν εἰς τὰ ἔθνη καὶ τὴν ἐξουσίαν τῶν ἀνθρώπων. Ἀλήθεια βασικὴ καὶ οὐσιώδης ἐν τῇ χριστιανισμῷ, ἀλήθεια, ἣτις εἰς ἄλλας ἐποχὰς τὰς ὁποίας ἡμεῖς χαρακτηρίζομεν βαρβάρους καὶ Μεσαιωνικὰς, ὑπῆρξεν ἀληθῆς προστάτις τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων καὶ ἐδημιούργησεν ἔθιμα καὶ νομοθεσίας, πρὸ τῶν ὁποίων ὠχριοῦν αἱ δημοκρατίαι καὶ αἱ ἐλευθερίαι τῶν ἰδικῶν μας καιρῶν. Ἀλήθεια, ἢ ὁποία τόσον ἐλησημονήθη εἰς τοὺς νεωτέρους χρόνους καὶ ἢ ὁποία θὰ πρέπη νὰ κατανοηθῇ ἐπὶ τῆς ἀπὸ τὴν πολιτικὴν, διὰ νὰ ἀποθῇ αὕτη περισσότερο οὐσιαστικὴ καὶ περισσότερο ἀνθρωπιστικὴ. «Τέκνον τοῦ Θεοῦ» ὁ ἀνθρώπος κατοικεῖ τὴν γῆν, ἢ ὁποία ἀνήκει ἐπίσης εἰς τὸν Θεὸν καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν ἔχει οὗτος καθήκοντα καὶ ὑποχρεώσεις μόνον ἔναντι τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας τοῦ τόπου του, ἀλλ' ἔχει ἐπίσης καθήκοντα καὶ ὑποχρεώσεις ἔναντι τοῦ Θεοῦ καὶ ἔναντι τοῦ ἰδίου προορισμοῦ. Ἰδοὺ ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον ἡ Ἐκκλησία δύναται καὶ ὀφείλει εἰς πολλὰς περιπτώσεις νὰ ἐνδιαφέρεται διὰ τὴν ὕλικὴν καὶ ἠθικὴν ζωὴν τῶν «τέκνων τοῦ Θεοῦ» καὶ νὰ ἴσταται πάντοτε φρουρὸς τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου.

Γνωρίζομεν βεβαίως πόσον λεπτὸν εἶναι τὸ ζήτημα τῶν σχέσεων Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας καὶ πόσα καταχρήσεις καὶ παρεξηγήσεις ἐσημειώθησαν κατὰ τὴν ῥοήν των αἰώνων μεταξύ τῶν δύο τούτων ἐξουσιῶν· ἀλλ' ἡ τακτικὴ, τὴν ὁποίαν ἀκολουθεῖ ἡ πολιτικὴ τῶν νεωτέρων χρόνων νὰ ἀπομακρύνῃ ὁλοῦν καὶ περισσότερο τὴν Ἐκκλησίαν ἀπὸ τὴν μοῖραν καὶ τὰ προβλήματα τῆς ζωῆς τῶν ἀνθρώπων, μὲ τὴν πρόφασιν ὅτι δῆθεν ἀφήνει αὐτὴν ἐλευθέραν εἰς τὸ πνευματικόν της ἔργον, δὲν εἶναι ὀρθή, οὔτε συμβιβάζεται μὲ τὴν θέσιν καὶ τὴν ἀποστολὴν τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῇ κόσμῳ τούτῳ. Εἶναι τὸ ἴδιον ὡς ἐὰν ἐδεχόμεθα ὅτι ἡ χριστιανικὴ σκέψις εἶναι περιττὴ διὰ τὸν κόσμον τοῦτον, ἀφοῦ ὑπάρχει ἤδη δι' αὐτὸν ἡ κοινὴ ὀρθολογιστικὴ σκέψις τοῦ ἀνθρώπου.

Ἄλλ' ἐφ' ὅσον τόσα γεγονότα μᾶς πείθουν, ὅτι ἰδιαίτερος ὁ κόσμος τῆς σήμερον ἔχει ἀνάγκην τῶν χριστιανικῶν ἀρχῶν διὰ νὰ συνέλθῃ ἀπὸ τὰ ἐρείπια του καὶ νὰ οἰκοδομηθῇ καλύτερος, ἢ Ἐκκλησία ἔχει πολλοὺς λόγους νὰ ὀμιλήσῃ ἐξ ὀνόματος τοῦ Χριστοῦ καὶ νὰ ἐκφέρῃ τὴν γνώμην της εἰς ζητήματα κοινωνικὰ καὶ διεθνή ἀκόμη. Εἶναι μάλιστα παρήγορον τὸ φαινόμενον, ὅτι χριστιανικαὶ προσωπικότητες καὶ χριστιανικὰ συνέδρια ἤρχισαν ἤδη νὰ ἐξετάζουσι τὰ προβλήματα αὐτὰ ὑπὸ τὸ φῶς τῶν αἰωνίων ἀρχῶν τοῦ Εὐαγγελίου. Καὶ δύναται νὰ φαντασθῶ εἰς οἰανδήποτε χριστιανικὴν χώραν μίαν Ἱεραρχίαν, μίαν «Ἱεράραν Σύνοδον», ἢ ὁποία σὺν τοῖς ἄλλοις ἐξετάζει ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν καὶ τὰ βιωτικὰ προβλήματα τοῦ πομπιῶν της ἀπὸ μιᾶς σκοπιᾶς καθαρῶς χριστιανικοῦ ἀνθρωπισμοῦ, καὶ ὑποδεικνύει τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ μέτρον διὰ τὴν εὐήμερίαν του. Καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ἀκόμη μία τοιαύτη ὑπόδειξις τῆς Ἐκκλησίας δὲν ἤθελε τύχει οὐδεμιᾶς προσοχῆς ἐκ μέρους τῆς Πολι-

ΕΝΩΤΙΚΑ

Ὅκτὼ ἡμέραι ἐκάστου ἔτους κατὰ μῆνα Ἰανουάριον εἶναι καθιερωμένοι ἐν τῇ Ρωμαιοκαθολικῇ Ἐκκλησίᾳ δι' ἰδιαίτερας δεήσεις ὑπὲρ τῆς Ἑνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν. Κατὰ τὸ ὀκταήμερον τοῦτο, γνωστὸν ὡς Octave de l' Union, τελοῦνται ἰδιαίτεροι ἔσπεριναί ἀκολουθίαι ἐν τοῖς ναοῖς, ἱεροκήρυξ δ' ἐπὶ τούτῳ ἐκ τῶν προτέρων ὠρισμένος ἐκφωνεῖ κατάλληλον τῇ περιστάσει λόγον. Αἱ ὁμιλίαι γενικῶς περιστρέφονται περὶ τὰς αἰτίας καὶ ἀφορμὰς τῆς διαίρεσεως τῶν Ἐκκλησιῶν, ὑποδεικνύονται δὲ καὶ τὰ μέσα διὰ τὴν ἐπίτευξιν τῆς περιποθήτου ἐνώσεως.

Δὲν θὰ ὑπάρχῃ ἀσφαλῶς χριστιανικὴ ψυχὴ, ἢ ὁποῖα νὰ μὴ συγκινῆται προκειμένου νὰ ἀκούσῃ ἢ νὰ συζητήσῃ διὰ τὴν ἱεράν ὑπόθεσιν τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς ἐνώσεως μεταξύ τῶν χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν καὶ δικαίως πᾶς χριστιανὸς θὰ χαιρετίσῃ μὲ χαρὰν εὐκαιρίας ὡς ἡ τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος «Ὁκταήμερου» πρὸς ἀπροκατάληπτον καὶ ἐν πνεύματι Χριστοῦ συζήτησιν τῶν χωριζόντων τοὺς χριστιανούς καὶ διὰ ταύτης εἰς στενωτέραν πῶς προσέγγισιν καὶ ἀλληλοκατανόησιν.

Εὐλόγως ὅθεν θὰ ἐπιθυμῇ ὁ ὀρθόδοξος χριστιανὸς νὰ πληροφορηθῇ ποῖαι ἀπόψεις ἀναπτύσσονται ὑπὸ τῶν δυτικῶν ὁμιλητῶν ἐπὶ τοῦ σπουδαιοτάτου τούτου ζητήματος. Χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ λόγος νὰ μακρηγορήσῃ τις ἐκθέτων λεπτομερῶς τὰς ἐν λόγῳ ἀπόψεις, δύναται κατὰ τὸ μάλλον ἢ ἦττον νὰ συνοψίσῃ εἰς ὀλίγας γραμμὰς τὴν διήκουσαν ἔννοιαν ὄλων τῶν ὁμιλιῶν τοῦ «Ὁκταήμερου», μὲ αὐτὰς μάλιστα τὰς λέξεις τῶν ὁμιλητῶν.

Ἡ διάσπασιν καὶ ὁ χωρισμὸς τῶν Ἐκκλησιῶν, τονίζουσιν οἱ δυτικοὶ ρήτορες, δὲν ὀφείλονται εἰς δογματικούς λόγους, καθ' ὅσον οὐδεμία πραγματικὴ διαφορὰ δογματικὴ ὑπῆρχε μεταξύ Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως. Μόνον ἀνθρώπινα πάθη — ὁ ἐγωϊσμὸς, ἢ ὑπερηφάνεια, ἢ φιλοδοξία, ὁ φυλετισμὸς, αἱ ἀντιζηλίαι —, μόνον ἐπίγεια συμφέροντα ὑπῆρξαν τὰ αἴτια τῆς συμφορᾶς. Αὐτὰ δὲ ἀκριβῶς τὰ ἀνθρώπινα πάθη καὶ τὰ ἐπίγεια συμφέροντα, αἱ ριζωμένοι προκαταλήψεις, τὰ ἱστορικὰ ψεύδη, τὸ πείσμα, καὶ πρὸ παντὸς ὁ τυφλὸς θρησκευτικὸς φανατισμὸς, ἀποτελοῦν τὰ μόνον ἐμπόδια διὰ τὴν ἐπίτευξιν τῆς πολυποθήτου Ἑνώσεως.

Ἐκ πρώτης ὀψεως κρίνων τις τὰς γνώμας ταύτας θὰ εἴπῃ ὅτι αὗται εἶναι ὀρθόταται καὶ θίγουν αὐτὴν τὴν οὐσίαν τοῦ ζητήματος. Βαθυτέρα ὁμως ἐξέτασις θὰ ἄρῃ συντόμως τὴν πρώτην αὐτὴν ἐντύπωσιν.

Θὰ εἶχε νὰ παρατηρήσῃ τις ἐν πρώτοις, ὅτι τὰ ὡς ἄνω λεχθέντα εἶναι ἀπολύτως ἀόριστα καὶ ἀσαφῆ.

τείας, θὰ ἔμενεν εἰς ἐκείνην ἢ συναίσθησις ὅτι ἔκαμε τὸ καθήκον τῆς καὶ θὰ ἔδιδεν ἐπιπροσθέτως τὴν δέουσαν ἀπάντησιν εἰς τόσους ἀνθρώπους, οἱ ὅποιοι διὰ λόγους «κοινωνικούς» ἴστανται σήμερον ἔξω τοῦ ποιμνίου τῆς καὶ ἀποκρούουν τὸν Χριστόν.

Παρίσιος

Ἀρχιμ. ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ ΓΑΛΑΝΑΚΙΣ

Διότι θὰ ἐρωτήσωμεν ποῖον βαρύνουν αἱ κατηγορίαι περὶ ἀνθρωπίνων παθῶν, ἐπιγείων συμφερόντων κλπ. ; Ἡ ἀπάντησις δίδεται μόνη τῆς ἀν ἐρωτήσεως τοὺς Ρωμαιοκαθολικούς ποῖαν σημασίαν καὶ περιεχόμενον ἀποδίδουν εἰς τὴν λέξιν «Ἑνωσις». Ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου εἶναι σαφεῖς οἱ ὁμιληταὶ τοῦ «Ὁκταήμερου». Λέγοντες «Ἑνωσιν», ἐννοοῦν τὴν προσχώρησιν καὶ ὑποταγὴν εἰς τὸν Ἄκρον Ἀρχιερέα τῆς Ρώμης, ἢ ἀναγνώρισιν τοῦ πρωτείου του καὶ τῶν ὅσα ἀπὸ τοῦ Σχίσματος καὶ ἐντεῦθεν ἐθέσπισεν ἡ Ρώμη. Ὁμιλητῆς, συγκεκριμένως, τοῦ «Ὁκταήμερου» τοῦ 1949, εἰς δραματικὴν ἀποστροφὴν τοῦ λόγου του, ὑπέμνησεν εἰς τοὺς ὀρθοδόξους τὸ φρικτὸν βῆμα τῆς Δευτέρας Παρουσίας, ἐνώπιον τοῦ ὁποῖου θὰ λογοδοτήσῃ διὰ τὴν μὴ εἰσέτι ἐκπλήρωσιν τοῦ πόθου τοῦ Κυρίου περὶ τῶν μαθητῶν Του «ἵνα ἐν ὧσιν». Ἡ βαθυτέρα δ' αὕτη ἐξέτασις τῶν δυτικῶν ἀπόψεων προξενεῖ θλίψιν εἰς τοὺς ὀρθοδόξους, βλέποντας ὅτι ἡ Ρώμη ἐξακολουθεῖ νὰ θεωρῆ ὡς «Ἑνωσιν» ὅτι ἀκριβῶς συνετέλεσεν εἰς τὸν χωρισμόν. Ἰδιαίτερος δὲ προξενεῖ θλιβεράς σκέψεις τὸ γεγονός ὅτι οἱ ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ ὁμιληταὶ κινοῦνται περισσότερον ἐλευθέρως καὶ ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῆς ἀληθείας καὶ τῆς λογικῆς, μὴ διστάζοντες νὰ ἀποκαλύψουν καὶ τὰς σκιεράς πτυχὰς τῆς Ἐκκλησίας των, ἐνῶ ἐν Ἑλλάδι ἐξακολουθοῦν οἱ δυτικοὶ νὰ συμπεριφέρονται πρὸς τοὺς ὀρθοδόξους ὡς πρὸς κατωτέρους διανοητικῶς ἀνθρώπους. Θὰ περιορισθῶμεν εἰς τὴν προσαγωγήν ἐνδὸς μόνου παραδείγματος, ἐπιθεωρητικῶς τοῦ ἰσχυρισμοῦ μας αὐτοῦ, μνημονεύοντες σχετικῆς ὁμιλίας τοῦ διασήμερου Ρωμαιοκαθολικοῦ ἱστορικοῦ F. Dvornik εἰς τὴν Ὁξφόρδην, ἐν τῇ ὁποίᾳ οὗτος, ὁμιλῶν μὲ θέμα «Ὁ Πατριάρχης Φώτιος πατὴρ τοῦ Σχίσματος ἢ ἀπόστολος τῆς Ἑνώσεως;», δὲν διστάζει νὰ χαρακτηρίσῃ τὴν περὶ τοῦ ἱεροῦ Φωτίου γνώμην τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας ὡς μῦθον, ἀναπτυχθέντα καὶ καθιερωθέντα κατὰ τὸν ΙΖ' αἰῶνα ὑπὸ τοῦ ἱστορικοῦ καρδινάλιου Baronius.

Καὶ διερωτᾶται ἤδη ὁ ὀρθόδοξος χριστιανός : Πῶς νομίζουν οἱ Ρωμαιοκαθολικοὶ ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ πιστεύσουν εἰς τὰς φιλενωτικὰς διαθέσεις καὶ προσπάθειάς των οἱ ὀρθόδοξοι, ὅταν σκέπτονται καὶ ὁμιλοῦν τοιοῦτοτρόπως ; Ὁμιλοῦν περὶ ἐγωϊσμοῦ, φιλοδοξίας, ἐπιγείων συμφερόντων κλπ. Ἄλλὰ ποῖος ἀπροκατάληπτος ἐρευνητῆς θὰ ἀπέδιδε ταῦτα εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν ; Μήπως εἶναι οἱ ὀρθόδοξοι ἐκείνοι, οἱ ὅποιοι, μετὰ δέκα αἰῶνων ζωὴν ἰσότητος μεταξύ τῶν ἐπὶ μέρους Ἐκκλησιῶν καὶ συνοδικῆς διακυβερνήσεως τῆς Ἐκκλησίας, ἠξίωσαν νὰ ἀποδοῦν οἱ ἀπόλυτοι κυρίαρχοι καὶ μονάρχαι τῆς Ἐκκλησίας ; Ἐζήτησαν ποτὲ οἱ ὀρθόδοξοι Ἐπίσκοποι κοσμικὴν ἐξουσίαν, ἢ διενήργησαν πολέμους καὶ προῦκάλεσαν ἐριδας καὶ ἀγῶνας διὰ τοὺς θρόνους των, ἀναστατώσαντες λαοὺς ὀλοκλήρους ἐπὶ μακρὰ χρονικὰ διαστήματα ; Ἐφεῦρον ἀρά γε οἱ ὀρθόδοξοι τὰς ψευδοῖσιδωρείους διατάξεις καὶ τὴν ψευδοκωνσταντινέιον ὄρωρᾶν διὰ νὰ νομιμοποιήσουν τὰς κοσμοκρατορικὰς βλέψεις καὶ ἐπιδιώξεις των ; Οὐδέποτε ἢ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία διενόηθη νὰ ὑποτάξῃ

βιαίως τὴν Λατινικὴν, ὡς ἔπραξεν αὕτη κατὰ τὰς «Ἐνωτικὰς» προσπάθειάς της μετὰ τὴν Δ' Σταυροφορίαν, τὰς διαφόρους «Ἐνωτικὰς» Συνόδους — τύπου Φεράρρας - Φλωρεντίας —, κατὰ τὸ διάστημα τῆς Ἐνετοκρατίας καὶ ὁποτεδήποτε ἄλλοτε ἐθεώρησεν ὅτι εὔρε κατάλληλον εὐκαιρίαν. Δὲν ἔκλαυσεν ἡ Δυτικὴ Ἐκκλησία θύματα ἐκ τῆς «Ἐνωτικῆς» δράσεως καὶ τῶν πολιτικῶν μηχανορραφῶν τῆς Ὁρθοδόξου. Καί, διὰ τὰ ἔλθωμεν εἰς τὴν σημερινὴν ἐποχὴν, δὲν διεξάγει ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία προσηλυτιστικὸν ἔργον μετὰ τοῦ ποιμνίου τῆς Λατινικῆς, ὡς πράττει αὕτη διὰ τοῦ ἀξιοκατακρίτου συστήματος τῆς Οὐνίας — τὴν ὁποίαν εὐσχήμως καὶ ἀπατηλῶς ὀνομάζει Ἑλληνορρυθμίαν —, τὸ ὅποσον, ἀπὸ τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος ἐφαρμοζόμενον, οὐδεμίαν μὲν πραγματικὴν ὠφέλειαν εἰς τὴν Λατινικὴν Ἐκκλησίαν προῦξεν, μεγάλην δὲ βλάβην καὶ ταραχὴν καὶ μέγιστον σκάνδαλον εἰς τοὺς Ὁρθοδόξους πληθυσμούς.

Πᾶσαν χριστιανικὴν ψυχὴν συγκινεῖ ἡ ἱερὰ ὑπόθεσις τῆς Ἐνώσεως καὶ ἀποκαταστάσεως τοῦ ἀρράφου τοῦ Κυρίου χιτῶνος, ἰδιαιτέρως ὁμοῦ τὴν ὀρθόδοξον. Πρῶτον μὲν, διὰ τὴν ἀπομάκρυνσιν τῶν χριστιανῶν ἀδελφῶν μας ἐκ τῆς μιᾶς, ἁγίας, καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς γνησίας καὶ ἀνοθεύτου διδασκαλίας τοῦ Κυρίου. Δεύτερον δέ, διότι ὁ χωρισμὸς τῶν Ἐκκλησιῶν ἐστοίχισεν εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν ἀνυπολόγιστους συμφοράς, ἀπερίγραπτα δράματα καὶ ἀπίρους περιπετείας, προξενηθείσας, δυστυχῶς, οὐχὶ ἐκ μέρους τῶν ἀλλοθρήσκων, ἀλλ' ἐκ τῶν ἐν Χριστῷ ἀδελφῶν μας τῆς Δύσεως, οἱ ὅποιοι πολλάκις ἐνόμισαν ὅτι εὔρον τὴν κατάλληλον εὐκαιρίαν πρὸς ὑποδούλωσιν τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολῆς, ἀδιαφοροῦντες διὰ τὸ ἂν αὕτη εὕρισκετο ὑπὸ τὸ πέλμα σκληροῦ καὶ βαναύσου δυνάστου καὶ ἐχρειάζετο βοήθειαν καὶ συμπαράστασιν καὶ οὐχὶ ὑπονόμεισιν τῆς ὑπάρξεώς της. Τοῦτο ἀκριβῶς εἶναι τὸ καὶ σήμερον προξενούσιν θλίψιν εἰς τοὺς ὀρθοδόξους. Ἡ διαπίστωσις δηλαδὴ ὅτι ἡ πάροδος τῶν αἰώνων, μεστῶν εἰς δραματικὰ γεγονότα, δὲν ἴσχυσε νὰ πείσῃ τὴν Ρώμην ὅτι ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία δὲν εἶναι εὐκολοῦς λεία καὶ ὅτι, ἂν εἰλικρινῶς ἐπιθυμῇ τὴν ἀληθῆ ἔνωσιν, πρέπει νὰ μεταβάλῃ στάσιν καὶ συμπεριφορὰν.

Συμφωνοῦμεν μὲ τοὺς Ρωμαιοκαθολικοὺς ὅτι εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῆς Ἐνώσεως λήθην τοῦ παρελθόντος, ἐγκατάλειψιν τῆς ἀδιαλλαξίας καὶ τοῦ φανατισμοῦ καὶ ἐπικράτησιν τῆς ἀγάπης. Ἀρκεῖ νὰ γίνῃ μία διευκρίνισις περὶ τοῦ τί ἐκ τούτων θὰ συνεισφέρῃ ἑκάτερα τῶν Ἐκκλησιῶν. Ἡ Ὁρθόδοξος τὸ διεκήρυξε καὶ τὸ διακηρύττει ὅτι εἶναι ἐτοίμη νὰ λησμονήσῃ τελείως τὸ παρελθόν — ἕνα παρελθόν πλήρες πικριῶν καὶ δεινῶν, τὰ ὅποια τῆς προσέφερον ἡ παλαιὰ ἀδελφὴ της, καὶ νὰ φανῇ πράγματι κατὰ κυριολεξίαν ἀμνησίκακος καὶ μεγαλόψυχος. Ἀπομένει διὰ τὴν πρεσβυτέρα Ρώμην νὰ ἀποβάλῃ τὴν ἀδιαλλαξίαν καὶ τὸν φανατισμὸν καὶ νὰ θελήσῃ νὰ συμπεριφερθῇ πρὸς τὴν Ὁρθόδοξον ἀδελφὴν της μὲ πνεῦμα κατανοήσεως καὶ ἰσότητος, μὲ πνεῦμα χριστιανικῆς ἀγάπης — τὸ πνεῦμα τῆς Ἐκκλησίας τῶν δέκα πρώτων αἰώνων, τῆς Ἐκκλησίας τῆς ἀδαιρέτου καὶ ἠνωμένης

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Οἱ Ἅγιοι Πάντες.

Ἡ σημερινὴ τελευταία τοῦ Πεντηκοσταρίου μας Κυριακὴ εἶναι ἀφιερωμένη ὑπὸ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας εἰς τιμὴν καὶ μνήμην ἀπάντων ἐν γένει, ὅσοι τὸν δρόμον τὸν καλὸν τελέσαντες ἐν τῇ παρουσίᾳ ζωῆς καὶ διὰ τῆς ἁγίας αὐτῶν ἐν Χριστῷ βιωτῆς ἢ διὰ τῆς ἐνδόξου αὐτῶν μαρτυρικῆς ὑπὲρ τῆς ἀληθείας τελειῆς δοξάσαντες τὸν Θεόν, συναπαρτίζουσιν ἤδη τὴν θριαμβεύουσαν τῶν ἐν οὐρανοῖς ἀπογεγραμμένων Ἐκκλησίαν, ἀναμένοντες ἐν μακαρίᾳ γαλήνῃ τὴν ἡμέραν ἐκείνην, καθ' ἣν θὰ λάβωσιν ἀπὸ τῶν χειρῶν τοῦ δικαίου Κριτοῦ τὸν «τῆς δικαιοσύνης στέφανον», μετὰ πάντων, ὅσοι μετ' αὐτοὺς θὰ προστεθῶσιν εἰς τὴν χορείαν τῶν ἐκλεκτῶν θριαμβευτῶν τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀρετῆς. Ἄνδρες καὶ γυναῖκες πάσης ἡλικίας καὶ πάσης τάξεως ἐγκοσμίον, οἰασθήποτε χώρας καὶ φυλῆς καὶ οἰασθήποτε κατὰ κόσμον ἀναπτύξεως καὶ μορφώσεως, ἐνωτισθέντες τὰ στήματα τῆς εὐαγγελικῆς ζωῆς καὶ τὴν διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀποκαλυφθεῖσαν μοναδικὴν ἀλήθειαν ἐνστερομισθέντες, ἀνεδείχθησαν διὰ τῆς πίστεώς των ἀνώτεροι παντὸς ὅ,τι πρὸς τὰ κάτω ἔλκει τὸν ἄνθρωπον καὶ τὸν ἀπομακρύνει ἀπὸ τὸν θεῖον του προορισμὸν καί, νικηταὶ τοῦ ψεύδους καὶ τοῦ κακοῦ διὰ τῆς θείας χάριτος γενόμενοι, ἀφῆκαν εἰς τοὺς ἐπιγενομένους τὸ ἱερὸν τὸν παράδειγμα, τὸ ὅποσον σήμερον ἐπικαλεῖται ἡ Ἐκκλησία μετὰ τοῦ Ἀποστόλου παραινῶσα τὰ μέλη της: «Τηλικούτων ἔχοντες ἡμῖν περικείμενον νέφος μαρτύρων, ὄγκον ἀποθέμενοι πάντα καὶ τὴν εὐπερίστατον ἁμαρτίαν, δι' ὑπομονῆς τρέχωμεν τὸν προκείμενον ἡμῖν ἀγῶνα, ἀφορῶντες εἰς τὸν τῆς πίστεως ἀρχηγὸν καὶ τελειωτὴν Ἰησοῦν».

Ἀναμνήσεις.

Δὲν «ἐκωδικοποιήθησαν» ἀκόμη ἐν τῷ συνόλω των αἱ ἀπηχήσεις ἐπὶ τῷ περυσινῷ εορτασμῷ τῆς 1900ῆς ἐπετηρίδος τῆς εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀφίξεως τοῦ ἀποστόλου Παύλου καὶ τῆς ἐπ' αὐτοῦ ἰδρύσεως τῆς καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησίας. Ἄλλ' ἐκ τῶν ὀλίγων ὅσα μέγρι τοῦδε ἐν τῷ ξένῳ τύπῳ ἐδημοσιεύθησαν ὡς ἐντυπώσεις μετασχόντων τῆς ἱεῤῥας ἐκείνης θεωρίας διὰ τὸ παγχριστιανικὸν εἰς τοὺς ἑλληνικοὺς τόπους προσκύνημα, ἀφ' ὧν ὁ ἀπόστολος διέδωκεν εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ τὸν κόσμον ὀλόκληρον τὸ φῶς τοῦ Εὐαγγελίου, ἡ ἱερὰ ἐκείνη ἐξόρμησις ἐξήρθη ὡς μέγα ἱστορικὸν γεγονός, σημειῶσαν περίοπτον σταθμὸν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἄλλ' ἢ ἐκ τῆς ἀφο-

μὲ μόνην κεφαλὴν τὸν Χριστόν.

Οἱ ὀρθόδοξοι δὲν θὰ παύσωμεν νὰ εὐχόμεθα πρὸς τὸν Θεὸν καὶ Ἰδρυτὴν τῆς Ἐκκλησίας, ὅπως φωτίσῃ τοὺς ἀδελφοὺς τῆς Δύσεως νὰ κατανοήσουν τὰς ἀπλᾶς ταύτας ἀληθείας καὶ νὰ ἀκολουθήσουν τὴν μοναδικὴν ὁδὸν ἣ, ὅποια θὰ ὀδηγήσῃ εἰς τὸ πολυπόθητον τέρμα εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἐπιθυμίας τοῦ Κυρίου «εἶνα, πάντες ἐν ὧσιν».

Διάκονος ΓΙΝΑΤΙΟΣ ΠΟΥΛΟΥΠΙΑΤΗΣ

μῆς ταύτης αὐτοπρόσωπος παρουσία τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ἀπὸ τὸν κόσμον Ἐκκλησιῶν ἐν Ἑλλάδι συνετέλεσε τὰ μέγιστα καὶ εἰς τὴν ἐγγυτάτην γνωριμίαν τοῦ πνεύματος τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τὴν ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ ἡμετέρου λαοῦ θαναμαστὴν αὐτοῦ ἀνθησιν ἐξαρθρεῖσαν ὑπὸ τῶν ξένων προσκυνητῶν ἀπὸ περιωπῆς ἐν ἀξιοσημειώτῳ εἰλικρινείᾳ.

Ἡ ἐπιστροφή.

Αἱ ἀναμνήσεις αὗται θὰ μᾶς θωπεύουν δασύς ἐγγίζει τὸ ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ Ἀποστόλου τῆς Ἐκκλησίας μας ἐπὶ τοῦ Ἀρείου Πάγου ἱερόν μας προσκῆνυμα. Καὶ ἐπὶ τῇ ἐγγύτητι ταύτῃ ἀναλογίζεται τις ὁποῖαν νέαν τροπὴν ἔδωκεν εἰς τὴν Ἱστορίαν ἢ τοῦ Σαῦλου ἐκείνου ἐπιστροφῆ. Ὁ ἄνθρωπος Σαῦλος ἔμεινε ὁ αὐτός: ἡ αὐτὴ πλογορὰ ψυχῆ, ἡ ἀκατάσχετος ὁρμὴ πρὸς τὸ ἰδεῶδες του, ἡ αὐτὴ μόρφωσις, ὁ αὐτὸς ἀκατάβλητος χαρακτῆρ. Πάντα ὁμοῦ ταῦτα ὡς Παῦλος ἔστρεψε πρὸς νέον, ὅπως διάφορον ἰδεῶδες: τὸ πρόσωπον τοῦ Χριστοῦ. Τὸ ἐν τῇ ὁδῷ πρὸς τὴν Λαμασκὸν ἀπροσδόκητον ὄραμα ἐγένετο ἡ ἀφειρησία, ἀλλὰ καὶ ὁ ἀκρογωνιαίος λίθος τῆς ὀριστικῆς στροφῆς πρὸς τὴν ἐν τῇ μεγάλῃ του ψυχῇ ἐκλάμψασαν νέαν ἀλήθειαν, ὅτι ὁ ὄν ἔδωκε Χριστὸς τῆς Ναζαρετ ἦτο αὐτὸς ὁ Θεός. Ὁ προσωπικὸς τοῦ Παύλου προσανατολισμὸς πρὸς ταύτην τὴν ἀποκάλυψιν ὑπῆρξε πυρὸς δι' ὅλην τὴν πορείαν τῆς Ἱστορίας, καταφωτίσας τὴν πρὸς τὴν θεῖαν ἀλήθειαν εὐθδείαν ὁδόν, τὴν ὁποῖαν ἔδει ἐφεξῆς νὰ βαδίσῃ ἡ ἀνθρωπότης. Διὰ τοῦτο ἡ Ἐκκλησία ἐορτάζει οὐχὶ τὰ γενέθλια τοῦ Ἀποστόλου, ἀλλὰ τὴν Ἐπιστροφήν.

Ὁ Θῆρας Σπυρίδων (+)

Τῇ προπαρελθούσῃ Κυριακῇ, 9ῃ Ἰσταμένου μηνός, ἐξεδήμησεν εἰς Κύριον ὁ Μητροπολίτης Θήρας Σπυρίδων.

Ὁ αἰδίδιμος Ἱεράρχης, γεννηθεὶς τῷ 1876 ἐν Αἰτωλικῷ διήκονσεν αὐτόθι τὰ ἐγκύκλια μαθήματα, ἀκολούθως δὲ φοιτήσας εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ἔτυχε τοῦ πτυχίου τῆς Θεολογίας τῷ 1911. Ἐγγραφεὶς εἰς τὴν Ἀδελφότητα τῆς Ἱ. Μονῆς Πεντέλης, ἐχειροτονήθη ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Φωκίδος Ἀμβροσίου τῇ 18ῃ Ἰουνίου 1917 εἰς Διάκονον καὶ τῇ ἐπομένῃ εἰς Προεβύτερον.

Τὰ πρῶτα ἔτη τῆς νεότητός του διῆλθεν ὑπηρετίας ὡς Ἐπιμελητῆς εἰς τὸ Λύκειον τοῦ ἀειμνήστου Κ. Διαλησιμᾶ, ἐνωρίτατα ἀναμειχθεὶς εἰς τὴν περὶ αὐτὸν ἀξιολογωτάτην θρησκευτικὴν κίνησιν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, μετὰ δὲ τὴν λήψιν τοῦ θεολογικοῦ του πτυχίου, εἰσελθὼν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως τῷ 1912, ὑπηρετήσεν εἰς διάφορα Γυμνάσια μέχρι τοῦ 1939, ἐν ᾧ ἀπὸ τῆς εἰς τὸν ἱερόν Κλήρον εἰσόδου του ὑπηρετεῖ συγχρόνως ὡς Ἐφημέριος καὶ Ἱεροκῆρυξ εἰς διαφόρους ναοὺς τῆς Πρωτευούσης καὶ ὡς Ἐφημέριος καὶ Πνευματικὸς παρὰ τῷ Ὁρφανοτροφεῖῳ Χατζηκάνοντα, πανταχοῦ καταλιπὼν ἄριστα ἀποτελέσματα τῆς πνευματικῆς δραστηριότητός του.

Τῇ 14ῃ Ἰουνίου ἐξελέγη Μητροπολίτης Θήρας, ἣς τὸ ποίμνιον θεοφιλῶς ἐποίμανε μέχρι τῆς τελευτῆς του.

Ὁ μεταστάς Ἱεράρχης διεκρίνετο πάντοτε διὰ τὴν βαθυτάτην εὐσέβειαν, διὰ τὸν θεομὸν ἐκκλησιαστικόν του ζῆλον, διὰ τὸ ὑπέροχον ἠθὸς του, διὰ τὴν εὐγένειαν τοῦ χαρακτῆρός του καὶ διὰ τὴν ἀξιοπροεπῆ καὶ σεβασμίαν ἐμφάνισίν του, ἀπελθὼν δ' ἐκ τοῦ κόσμου τοῦτου ἀφήκε μνήμην ἀγαθὴν εἰς πάντας τοὺς ὀπωσθήποτε γνωρίσαντας αὐτόν, ἰδιαιτέρως λυπήσας διὰ τοῦ θανάτου του τὸ δικαίως ἀγαπήσαν αὐτὸν πνευματικόν του ποίμνιον.

Κύριος ἀναπαύσαι αὐτὸν ἐν σκηναῖς τῶν ἐκλεκτῶν.

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ

Ἡ Ἱερά Σύνοδος ἐν τῇ συνεδρίᾳ αὐτῆς τῆς 3ης μεσοῦντος μηνός ἀνέθεσεν εἰς ἐπιτροπὴν, ἀποτελουμένην ἐκ τῶν Σεβασμιωτάτων Σύρου καὶ Νευροκοπίου, εἰς ἣν μετέχει καὶ ὁ παρὰ τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ Βασιλικὸς Ἐπίτροπος, τὴν μελέτην τοῦ φακέλλου περὶ «ἀναστεναρίων», τὸν ὁποῖον κατήρτισεν ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης.

— Ἐν τῇ αὐτῇ συνεδρίᾳ ἀπεφασίσθη ὅπως παρακληθῆ τὸ Ὑπουργεῖον Θρησκευμάτων νὰ ἐνεργήσῃ πρὸς ἐκδοσὶν νόμου, δυνάμει τοῦ ὁποῖου νὰ εἶναι δυνατὴ ἡ χειροτονία θεολόγων καθηγητῶν, χωρὶς ὁδοὶ νὰ στερηθῶσι τῆς καθηγητικῆς των θέσεως, καὶ τοῦτο ἕνεκα τῆς μεγίστης σημασίας, τὴν ὁποῖαν ἔχει ἡ ἐν τοῖς ἐκπαιδευτηρίοις τῆς χώρας ἡμῶν ἐμφάνισις κληρικῶν θεολόγων καθηγητῶν.

— Εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ ἀσθενοῦντος Σεβασμ. Μητροπολίτου Κίτρους κ. Κωνσταντίνου κληθεὶς ἀνέλαβε συνοδικὰ καθήκοντα ὁ Σεβασμ. Μητροπολίτης Φιλίππων καὶ Νεαπόλεως κ. Χρυσόστομος.

— Ἐν τῇ συνεδρίᾳ τῆς 6ης, κατόπιν σχετικῆς συζητήσεως, καθωρίσθη ὁ κάτωθι τύπος προσευχῆς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῶν συνεδριῶν αὐτῆς: «Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν», «Βασιλεῦ Οὐράνιε», λεγόμενα ὑπὸ τοῦ Προέδρου, τὸ Ἀπολυτίκιον «Εὐλογητὸς εἰ Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν», ψαλλόμενον ὑπ' ἀπόντων τῶν μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, καὶ μετὰ τὴν λήξιν τῆς συνεδρίας τὸ «Δι' εὐχῶν τῶν Ἁγίων Πατέρων ἡμῶν», λεγόμενον ὑπὸ τοῦ Προέδρου. Κατὰ τὴν περίοδον τοῦ «Χριστὸς Ἀνέστη», μετὰ τὸ «Εὐλογητὸς ὁ Θεός», λεγόμενον ὑπὸ τοῦ Προέδρου, ψάλλεται τρίς τὸ «Χριστὸς Ἀνέστη» καὶ μετὰ τὴν λήξιν τῆς συνεδρίας πάλιν τὸ «Χριστὸς Ἀνέστη» ἀντὶ τοῦ «Δι' εὐχῶν».

— Ἐν τῇ συνεδρίᾳ τῆς 10ης ὁ Μακαριώτατος Πρόεδρος ἀνεκοίνωσεν εἰς τὴν Ἱεράν Σύνοδον τὴν πρὸς Κύριον ἐκδήμιαν τοῦ Μητροπολίτου Θήρας κυροῦ Σπυρίδωνος, ἐπισυμβάσαν τὴν Κυριακὴν τῆς Πεντηκοστῆς (8 Ἰουνίου). Ἀμέσως μετὰ ταῦτα ἡ Ἱερά Σύνοδος κατελθοῦσα εἰς τὸ παρεκκλήσιον τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου ἐτέλεσε τρισάγιον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ αἰδίδιμου Ἱεράρχου.

— Ἐν τῇ αὐτῇ συνεδρίᾳ ἀπεφασίσθη ὅπως παρακληθῆ τὸ Ὑπουργεῖον Θρησκευμάτων νὰ ἐκδώσῃ νόμον, διὰ τοῦ ὁποῖου οἱ θεολόγοι καθηγηταί, οἱ ἐν τοῖς Γυμνασίοις ὑπηρετοῦντες καὶ ἀποβαλόντες τὸ ἱερατικὸν σχῆμα ἢ καθηρημένοι, ἀπολύωνται τῆς θέσεως αὐτῶν.

— Κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς παρελθούσης Παρασκευῆς (13) ἡ Ἱερά Σύνοδος ἐξέλεξε παμψηφεί τὸν Πρωτοσύγκελλον τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν Ἀρχιμανδρίτην Διονύσιον Ψαριανὸν εἰς βοηθὸν Ἐπίσκο-

πον του 'Αρχιεπισκόπου 'Αθηνών υπό τόν τίτλον τῆς ἄλλοτε ποτε διαλαμψάσης 'Επισκοπῆς Ρωγών. Ἐπειδή τῆ ἐκλογῇ ἡ 'Ιερά Σύνοδος κατελθοῦσα εἰς τὸ παρεκλήσιον τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου ἐτέλεσε τὸ κανονικὸν μῆνυμα.

— Διὰ Βασιλικῆς Διατάγματος διωρίσθη γραμματεὺς τῆς 'Ιεράς Συνόδου ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτης Ἀμβρόσιος Νικολάου.

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ

Τῆ 1ῃ μεσοῦντος μηνός, Κυριακῇ τῶν Ἁγίων Θεοφώρων Πατέρων τῆς Α' ἐν Νικαίᾳ Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ὁ Μακαρ. Ἀρχιεπίσκοπος ἐλειτούργησεν ἐν τῷ πανηγυρίζοντι Ἱ. Ναῷ τοῦ Ἁγίου Νικολάου—Νικαίας.

— Ὡσαύτως, τῆ 8ῃ ἰδίου μηνός, Κυριακῇ τῆς Πεντηκοστῆς, ἡ Α. Μακ. ἐλειτούργησεν ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ ναῷ μετὰ τοῦ Θεοφ. βοηθοῦ Ἐπισκόπου Εὐρίπου κ. Ἀλεξίου, αὐθιμερὸν δὲ μ.μ. ἐχοροστάτησε κατὰ τὴν ἀκολουθίαν τοῦ Ἑσπερινοῦ ἐν τῷ πανηγυρίζοντι Ἱ. Ναῷ τῆς Ἁγίας Τριάδος Βύρωνος.

— Τῆ 7ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνός, ὥρα 6 μ.μ., ἡ Α. Μακαριότης κατήλθεν εἰς Πειραιᾶ συμφώνως τῷ καταρτισθέντι ἐπισημῷ προγράμματι ἐπὶ τῇ εἰς Τουρκίαν ἀναχωρήσει τῶν Α. Α. Μ. Μ. τῶν Βασιλέων Παύλου καὶ Φρειδερίκης.

— Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος προήδρευσε συνεδριῶν ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ: τῆ 2ᾳ τοῦ μηνός τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Κληροδοτήματος Ζαφειροπούλου, τῆ 10ῃ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἐκκλησι. Ὁρφανοτροφείου Βουλιαγμένης, τῆ 11ῃ τῆς Πανελληνίου Ἐπιτροπῆς Ἑνώσεως τῆς Κύπρου, εἰς ἣν προσήλθε καὶ ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου κ. Μακάριος, καὶ τῆ 12ῃ τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

— Κατὰ τὸ α' 15ῆμερον τοῦ μηνός τὸν Μ. Ἀρχιεπίσκοπον ἐπισκέψθησαν οἱ Σεβ. Μητροπολίται Φθιώτιδος κ. Ἀμβρόσιος, Ὑδρας κ. Προκόπιος, Σπάρτης κ. Διονύσιος, Σύρου κ. Φιλάρετος, Χαλκίδος κ. Γρηγόριος, Λαρίσης κ. Δωρόθεος, Θεσσαλονίκης κ. Παντελεήμων, Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος, Φιλίππων κ. Χρυσόστομος, Πατρῶν κ. Θεόκλητος, Ἀκαρνανίας κ. Ἰερόθεος, Σισανίου κ. Ἰάκωβος, Κορινθίας κ. Προκόπιος, Κορυθῶς κ. Εὐλόγιος, πρ. Λήμνου κ. Βασίλειος, ὁ Θεοφιλ. Ἐπίσκοπος Λάμπης καὶ Σφακίων κ. Εὐμένιος καὶ ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Σισανίου κ. Πορφύριος.

— Ἐπίσης κατὰ τὸ αὐτὸ διάστημα ἡ Α. Μακαριότης ἐδέχθη τὸν παρὰ τῇ Ἐπιτροπῇ Ἀλληλοβοηθείας καὶ Σχέσεων μετὰ τῶν Ξένων Ἐκκλησιῶν κ. Ἐλμεντοφ, τὸν Καθηγητὴν τοῦ Πανεπιστημίου κ. Ἄμ. Ἀλιβιζάτον, τὸν Πρεσβευτὴν κ. Μιχ. Μελάν, τοὺς βουλευτὰς κ. κ. Μιχαηλίδην, Κτενίδην καὶ Βενέτην, τὸν Πανοσ. Ἀρχιμανδρίτην κ. Ἀθηνόδωρον Παραδείσην, τὴν Κυρίαν Λίαν Τσαλδάρη, τοὺς πρ. Ὑπουργοὺς κ.κ. Κ. Τσάτσον, Γ. Μόδην καὶ Ἄνδρ. Λαμπρόπουλον, τὸν ἐν ΚΠόλει ὁμογενῆ κ. Κόντην, τὸν Διευθυντὴν τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν κ. Θ. Γρίβαν, τὸν κ. Κ. Τσαλίκη, τὸν Ὑποδιοικητὴν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος κ. Πέτρον Γουναράκη, τὸν Ἀρχηγὸν τοῦ Γ.Ε.Σ. ἀντιστράτηγον κ. Τσακαλῶτον, τὸν Δήμαρχον Ν. Σμύρνης κ. Καρύλλον μετὰ τῶν κ.κ. Σολομωνίδου καὶ Κιβετοῦ, Ἐπιτροπὴν κατοίκων τοῦ χωρίου Βορεινοῦ, τὸν Πρεσβευτὴν κ. Τριανταφυλλίδην, τὸν κ. Σάββαν Λοιζίδην, τὸν στρατηγὸν κ. Δημάρατον, τοὺς βουλευτὰς Ἡπείρου κ. ἄ.

— Ὡσαύτως ἡ Α. Μακαριότης ἐδέχθη τῆ 4ῃ τοῦ μηνός τὸν Γενικὸν Γραμματέα τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως Πρεσβευτὴν κ. Γ. Βεντήρη καὶ τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Ἀξῶμης κ. Νικόλαον, ὅστις παρουσίασεν εἰς τὴν Α. Μακαριότητα τοὺς ἐξ Ἀδδῆς Ἀμπέμπα ἐλθόντας 10 νέους Αἰθίοπας σπουδαστάς, ἐξ ὧν οἱ 8 θὰ ἐγγραφοῦν εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τῆς Χάλκης καὶ οἱ 2

εἰς τὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, τῆ δὲ 6ῃ ἰδίου μηνός τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Κύπρου κ. Μακάριον.

— Ὁ διδάκτωρ τῆς Θεολογίας κ. Ἀθανάσιος Χαστούπης ὑποστάς ἐπιτυχῶς τὴν κατὰ τὸν Πανεπιστημιακὸν νόμον ἐπὶ ὕψησιν δοκιμασίαν ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν περὶ τὰ μέσα τοῦ παρελθόντος μηνός, ἐξελέγη ὑπ' αὐτῆς ὕψηστης τοῦ μαθήματος τῆς Ἑρμηνείας τῆς Παλ. Διαθήκης ἐκ τοῦ ἐβραϊκοῦ καὶ τῆς Βιβλικῆς Ἀρχαιολογίας.

ΕΠΑΡΧΙΑΙ

Ἱερά Μητρόπολις Θεσσαλονίκης.

Τῆ 31 λήξαντος Μαΐου ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ἐξέλεξε ὄνηγητὴν τῆς Δογματικῆς καὶ τῆς Συμβολικῆς τὸν διδάκτορα τῆς Θεολογίας κ. Ἀθανάσιον Γερομίχαλον, ὑποβαλόντα διατριβὴν του ἐπὶ ὕψησιν ὑπὸ τὸν τίτλον «Σκοπὸς τῆς θείας ἄνθρωπώσεως» καὶ ὑποστάντα εὐδοκίμως τὴν κατὰ τὸν Πανεπιστημιακὸν νόμον δοκιμασίαν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΩΝ/ΠΟΛΕΩΣ

Ἐκ λεπτομεροῦς ἐν τῷ «Ἁγίῳ Ἀνδρέᾳ» τῆς Ἐκκλησίας Κων/πόλεως περιγραφῆς τῆς εἰς Ἀγκυραν ἐπισκέψεως τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Ἀθηνάγορα, πληροφοροῦμεθα ὅτι ἡ Α. Θ. Π. ἀναχωρήσας μετὰ τῆς ἀκολουθίας του τῆ 25 λήξαντος μηνός ἐκ τοῦ σιδηρ. σταθμοῦ τοῦ Χαϊδάρ Πασᾶ ἐπέβη ὑπὸ τὰς ζωηρὰς ἐπευφημίας τοῦ συγκεντρωμένου πλήθους ἰδιαιτέρου βαγονίου προσδεθέντος εἰς τὴν ταχεῖαν Ἀγκύρας, ἀφίκετο δ' εἰς Ἀγκυραν τῆ ἐπομένῃ. Τὴν Α. Θ. Π. ὑπεδέχθησαν ἀντιπρόσωποι τῆς Κυβερνήσεως, τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως καὶ τοῦ Νομάρχου καὶ ὁ πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος, συνώδευσαν δὲ μέχρι τοῦ ξενοδοχείου «Ἄγκορα Πάλας». Αὐθιμερὸν ἡ Α. Θ. Π. κατέθεσε στέφανον ἐκ δάφνης καὶ ἀνθέων εἰς τὸν ἐν τῷ Ἐθνογραφικῷ Μουσείῳ προσωρινὸν τάφον τοῦ Κεμάλ Ἀτατούρκ, μεταβάσα δ' εἰς τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν ἐπισκέφθη τὴν προεδρείαν αὐτῆς καὶ ὀδηγηθεῖσα εἰς τὸ θεωρεῖον τοῦ Διπλωματικοῦ σώματος παρακολούθησεν ἐπὶ εἰκοσάλεπτον τὰς ἐργασίας τῆς.

Ἀπουσιάζοντος τοῦ Προέδρου τῆς Συνελεύσεως ὁ ἐκ τῶν ἀντιπροέδρων αὐτῆς κ. Fikri Araydin, χαιρετίζων τὴν παρουσίαν τῆς Α. Θ. Π. εἰς τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν διημήνησε διὰ θερμῶν λόγων τὴν χαρὰν τῶν συναδέλφων του διὰ τὴν Πατριαρχικὴν ἐπίσκεψιν καὶ ἐξέφρασε τὰ αἰσθήματα σεβασμοῦ πρὸς τὸ πρόσωπον αὐτῆς καὶ ἐκτιμῆσεως πρὸς τὸ ἔργον τῆς.

Ἡ Α. Θ. Π. δεχθεῖσα ἀντιπροσώπους τοῦ τύπου ἐδήλωσεν ὅτι μοναδικὸς σκοπὸς τοῦ εἰς Ἀγκυραν ταξειδίου αὐτῆς, ἀναληφθέντος συνεπὲς ἐν καιρῷ γενόμενης προσκλήσεως τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας καὶ τοῦ Πρωθυπουργοῦ, εἶναι ἡ ἐπίσκεψις τῶν ἀνωτάτων τῆς χώρας Ἀρχῶν, ἐτόνισε δὲ τὴν ἰδιαίτην αὐτῆς χαρὰν ἐπὶ τῷ ὅτι θὰ συναντηθῆ μετὰ τοῦ Ἐξοχ. Προέδρου τῆς Δημοκρατίας καὶ τῆς Κυβερνήσεως.

— Καθ' ἃ ἀναγινώσκωμεν ἐν τῷ «Ἀποστόλῳ Ἀνδρέᾳ» τῆς Ἐκκλησίας Κων/πόλεως, ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐφορείας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης, πατριαρχικῆ προτροπῇ ἐπισκεφθεὶς τὸν ἐν Κων/πόλει Γενικὸν Πρόξενον τῆς Γαλλίας, συνεζήτησε μετ' αὐτοῦ τὸ ζήτημα τῆς κληρονομίας τοῦ ἀειμνήστου πρ. Λεοντοπόλεως Σωφρονίου, δωρήσαντος τὴν ἐν Παρισίοις οἰκίαν του πρὸς τὴν ἐκθρέψασαν αὐτὸν Θεολογικὴν Σχολὴν Χάλκης εἰς ἔνδειξιν εὐγνωμοσύνης πρὸς αὐτήν. Ὁ Γεν. Πρόξενος ἔδειξε μεγάλην προθυμίαν πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῆς Σχολῆς ἀναλαβὼν νὰ διενεργήσῃ τὰ δέοντα.

— Περὶ τὰ τέλη τοῦ λήξαντος μηνός ὁ Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Ἀμίλλας Ἀλιβιζάτος ἀφικόμενος εἰς ΚΠολιν προῦπηνητήθη ἐν τῷ ἀερο-

δρομῶ ἀπὸ μέρους τῆς Α.Θ.Π. ὑπὸ τοῦ Τριτεύοντος τῶν Πατριαρχείων κ. Γαβριήλ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Ἐν τῷ «Πανταίνῳ» τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας (21 Μαΐου) ὑπὸ τὸν τίτλον «Αἱ περὶ γάμου Πατριαρχικαὶ δηλώσεις» δημοσιεύεται ἐμπειριστατικὸν ἄρθρον ἐξ ἀφορμῆς ἄρθρου τῶν «Νέων» τῶν Ἀθηνῶν τῆς 7 Μαΐου, ἐν ᾧ συζητεῖται ἐάν αἱ εἰς τὸν «Ταχυδρόμον» Ἀλεξανδρείας ἀναγραφεῖσαι περὶ θρησκευτικοῦ καὶ πολιτικοῦ γάμου δηλώσεις τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας ἔχωνται ἀληθείας. Ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ τοῦ «Πανταίνου» παρέχονται λεπτομερεῖς ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου διασαφήσεις, ὑποδεικνύονται δ' ἐν κατακλείδι τὰ μέτρα, ἅτινα κατὰ τὴν πατριαρχικὴν ἀντίληψιν καλὸν θὰ ἦτο νὰ ληφθῶσι πρὸς ἐλάττωσιν τῶν διαζυγίων.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΕΡΒΙΑΣ

Καθ' ἃ πρό τινας ἠγγέλη ἐκ Βελιγραδίου, ἡ Ἱ. Σύνοδος τῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας ἀπεφάσισε τὴν ἰδρυοῖν Πανεπιστημιακῆς Θεολογικῆς Σχολῆς, ἥτις θὰ συντηρηθῆται ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας.

— Καθ' ἃ ἀνεκοίνωσε πρό τινας τὸ Πρακτορεῖον «Τανγιούγκ», ὁ στρατάρχης Τίτο ἐν ὀμιλίᾳ του πρὸς τοὺς καθηγητὰς καὶ παιδαγωγικοὺς συνέστησεν ὅπως μὴ ἐπιτρέπουσιν τὴν μεταξὺ τῆς νεολαίας διδάσσειν ὀπισθοδρομικῶν ἰδεῶν, νὰ ἀγωνίζονται δ' ὑπὲρ τοῦ «δὲν ἐπιθυμοῦμεν νὰ δημιουργήσωμεν νέου ἀνθρώπου». Ἀνασκευάζων δὲ τὴν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ διατυπωθεῖσαν κατηγορίαν ὅτι τὰ τέκνα τῆς Γιουγκοσλαβίας ἀναπτύσσονται ὑπὸ πνεύμα ἀπομακρύνον αὐτὰ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας, ἐδήλωσεν ὅτι «δὲν δυναμέθα νὰ βλέπωμεν ἕνα λαὸν ἐγκαταλειμμένον εἰς τὴν πρόληψιν» δὲν διώκομεν τὴν θρησκείαν, ἀλλ' ὀφείλομεν νὰ ἀγωνιζώμεθα κατὰ τῆς προλήψεως ἐν Γιουγκοσλαβίᾳ ἕκαστος εἶναι ἐλεύθερος νὰ θρησκεύῃ ἢ νὰ εἶναι ἄθεος, ἀλλὰ δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένον ὅπως ἡ νεολαία ἀναπτύσσεται κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τῶν ἀκολουθούντων διάφορον τῆς ὑφ' ἡμῶν ἐκλεγείσης ὁδοῦ».

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ

Ἡ σχέσις τοῦ κομμουνιστικοῦ καθεστώτος πρὸς τὴν ἐν Βουλγαρίᾳ ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν ἐρρυθμίσθη ἤδη κατὰ τὴν μαρξικὴν θεωρίαν περὶ θρησκείας. Πᾶσα προσπάθεια καταβάλλεται πρὸς βαθμιαίαν τῆς Ἐκκλησίας φθοράν. Ἐκατοντάδες κληρικῶν εἶδον τὸν θάνατον ἀπὸ τῆς 29 Σεπτεμβρίου τοῦ 1944. Κατ' ἐγκύριον ἐκ Βουλγαρίας πληροφορία, μεταξὺ αὐτῶν ἦσαν ὁ πρωτοσύγκελλος τῆς Μητροπόλεως Σόφιας Εἰρηναῖος, ὁ ἐν τῷ Γυμνασίῳ τοῦ Βίντιν καθηγητῆς τῶν θρησκευτικῶν καὶ πρωτοσύγκελλος τῆς Ἐπισκοπῆς Παλαντίν, ὁ καθηγητῆς τῆς Θεολογ. Σχολῆς Σόφιας Ἀρχιμ. Ναούμ, ὑπεβλήθη εἰς φρικτὰς βασάνους ὁ Ἐπίσκοπος Πλόβδιβ Κύριλλος, ἐρρίφθη εἰς τὰς φυλακὰς ὁ Ἐπίσκοπος Βράτσαας Παΐσιος, ὡς καὶ ὁ Πρύτανις τῆς Θεολογ. Σχολῆς Σόφιας Ἀρχιμ. Νικόλαος καὶ ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου Ἀρχιμ. Ἰωσήφ, ἀπεβίωσε δ' εἰς τὰς φυλακὰς ὁ ἠγούμενος τῆς μονῆς Ρίλλης.

Τὸν ἐξαναγκασθέντα νὰ καταλίπῃ τὴν προεδρίαν τῆς Ἱ. Συνόδου Μητροπ. Νεόφυτον ἀντικατέστησεν ὁ Μητροπ. Σόφιας Στέφανος ὡς Ἐξαρχος, ὅστις ὅμως ἐξηναγκάσθη εἰς παραίτησιν, ἐξεδιώχθη δὲ καὶ ἐκ τῆς ἐν Σόφίᾳ θέσεώς του καὶ τηρεῖται ὑπὸ ἀστυνομικὴν ἐπιτήρησιν ἐν χωρίῳ παρά τὸ Κάρλοβον.

Ἡ Ἐξαρχία παραμένει κενή. Ὁ ἐκλεγείσας ἀντιπρόεδρος τῆς Ἱ. Συνόδου Μιχαήλ, ἐξαναγκασθεὶς εἰς παραίτησιν, ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ Μητροπ. Παΐσιου, τὸν ὁποῖον πάλιν παραιτηθέντα ἀντικατέστησεν ὁ Μητροπ. Κύριλλος.

Τῇ 3 Νοεμβρ. 1948 ὁ Μητροπ. Νευροκοπίου Βόρις ἐτυφεκίσθη παρά τὸ Πετρίτσι. Κατ' Ἰανουάριον παρ. ἔτους ἡ Κυβέρνησις ἐδήμεισε τὰ αὐτοκίνητα πάντων τῶν Μητροπολιτῶν «δι' ἔθνικας ἀνάγκας».

Ὑφίσταται «Ἐνώσις τῶν κληρικῶν» κομμουνίζουσα ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ Γεωργίου Μπογγάνωφ Γεωργήφ, ἀγωνιζομένη ὑπὲρ τοῦ δευτέρου γάμου τῶν ἐν χρεῖᾳ κληρικῶν, καθ' οὗ ἀνθίσταται ἡ Ἱ. Σύνοδος.

Τὸ κομμουνιστικὸν Σύνταγμα ἐθέσπισε τὸν χωρισμὸν τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τοῦ κράτους, ὅστις ὅμως συνετέλεσεν εἰς τὴν ἐντελῆ ἀπώλειαν τῆς ἐσωτερικῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ θρησκευτικὴ ζωὴ τῆς χώρας ἐκηρύχθη ὡς ἰδιωτικὴ δικαστικὴ λειτουργία τῶν πολιτῶν καὶ αἱ ὀργανώσεις ἐτέθησαν ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τῆς Διευθύνσεως θρησκευμάτων καὶ τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν, ἥτις ἐπεμβαίνει ἀναφανδὸν εἰς τὴν ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας, αὐτὴ ὑποδεικνύουσα τὸ σπουδαιότερον αὐτῆς προσωπικὸν καὶ εἰσηγούμενὸν θεμελιώδες ἐκκλησιαστικὰς μεταρρυθμίσεις δι' ἐκκαθαρίσεων καὶ μεταβολῆς τοῦ προγράμματος τῶν θρησκευτικῶν σχολείων κατὰ «προοδευτικὸν πνεῦμα». Εἰς ἐφαρμογὴν τοῦ νέου περὶ θρησκευμάτων νόμου ἐκλήθη ἡ Ἱ. Σύνοδος νὰ παρουσιάσῃ εἰς τὴν κυβερνήσιν κανονισμὸν διοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας, πρὸς τοῦτο δ' ἐσηματίσθη ἐπιτροπὴ ἐκ συνοδικῶν, καθηγητῶν καὶ ἀντιπροσώπων τῆς «Ἐνώσεως κληρικῶν» καὶ τῆς Διευθύνσεως θρησκευμάτων. Κατὰ τὸν νέον Καταστατικὸν ἀντετάχθησαν πάντες οἱ ἱεράρχαι, οἱ θεολόγοι καθηγηταί, οἱ πλείονες τῶν κληρικῶν καὶ ὁ λαός, ἐφ' ὅσον δι' αὐτοῦ ἀνοίγεται εὐρῆως ἡ θύρα πρὸς ἀνεξέλεγκτον δρᾶσιν τῶν κομμουνιστῶν. Ἡ Διεύθυνσις θρησκευμάτων καταβάλλει προσπάθειαν πρὸς ἐκλογὴν Πατριάρχου τῆς βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας, ἐπὶ τῷ τέλει νὰ καταστήσῃ ταύτην κανονικῶς ἴσην πρὸς τὰς λοιπὰς ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας, ἵνα συμπεριληφθῇ εἰς τὸ περὶ τὸν Πατριάρχην Μόσχας συγκρότημα τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν.

Περὶ τῶν οἰκονομικῶν, τῆς ἐκπαιδευτικῆς καὶ ἄλλης δράσεως τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν σχέσεων αὐτῆς πρὸς τὰς λοιπὰς Ἐκκλησίας, ἐν τοῖς ἐφεξῆς.

ΔΙΑΦΟΡΑ

Χριστιανικὸν Πανεπιστήμιον ἐν Ἰαπωνίᾳ. Περὶ τὰ τέλη τοῦ παρελθόντος Ἀπριλίου ἡ νύμφη τοῦ ἰάπωνος αὐτοκράτορος πριγκίπισσα Σετόκου Χιχιμπὸ παρέστη κατὰ τὰ ἐγκαίνια τοῦ ἐν Ματάκα, παρά τὸ Τόκυο νέου διεθνοῦς χριστιανικοῦ Πανεπιστημίου. Ἡ πριγκίπισσα εἶναι μέλος ἐπίτιμον τοῦ συμβουλίου τοῦ Πανεπιστημίου. Πολλὰ ἐπίσημοι προσωπικότερες συμπεριήσαν κατὰ τὴν τελετὴν. Δέκα καὶ τέσσαρες ἐκκλησιαὶ τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν καὶ τοῦ Καναδά συνέλεξαν ὑπὲρ τὰ δύο ἑκατομμύρια δολλαρίων πρὸς δημιουργίαν τοῦ Πανεπιστημίου τούτου.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Γ. Κ. Πουρναροπούλου. Ἱστορία τῆς Ἰατρικῆς διὰ μέσον τῶν αἰώνων. Ἐκδοσις Β'. Πρόλογος Ἀρ. Π. Κούζη τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, καθηγητοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Τεύχος Α'. Προϊστορικὴ Ἰατρικὴ. Ἀρχαία Ἰατρικὴ—Ἰατρικὴ τῶν μεσοποταμιῶν—Ἰατρικὴ τῶν αἰγυπτίων. Ἀθήναι 1952 (σελ. 107, μετ' εἰκόνων).

Στυρ. Ν. Μαρινάτου καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Θεομοτίλαι. Ἱστορικὸς καὶ ἀρχαιολογικὸς Ὁδηγός. Ἀθήναι 1951 (σελ. 72 μετὰ πολλῶν εἰκόνων).

Κωστὴ Μπαστιᾶ. Ὁ Παπουλάκος. Νέα Ὑόρκη 1952 (σελ. 254).

Χρίστου Μ. Ἐνισλείδου. Ἡ Παναγία εἰς τὴν ἱστορίαν—τὴν πίστιν—τὴν λατρείαν. Ἐκδοσις «Ἐνορίας», Ἀθήναι 1952 (σελ. 63).

Τοῦ αὐτοῦ. Οἱ Ἅγιοι Ἰσίδωροι τοῦ Λυκαβηττοῦ (Ἀθηνῶν). Ἱστορία—βίος—πολιτεία—ἀκολουθία—εἰκόνες. Ἐκδο-

= Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α =

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΙΕΡΕΩΝ

'Ιερὰ Μητρόπολις Θεσσαλονίκης

*'Εχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Α. Ν. 2200/40 «Περὶ 'Ιερῶν Ναῶν καὶ 'Εφημερίων» καλούμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως καταλάβωσι τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ 'Εφημερίου τῆς 'Ενορίας 'Ιεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Γεωργίου χωρίου Ἐξαμιλλίου, ἵνα ὑποβάλωσιν ἡμῖν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας σχετικῆν αἴτησιν μετὰ τῶν ἀπαιτουμένων δικαιολογητικῶν, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πληρῶσιν τῆς ἀνωτέρω χηρηνούσης ἐφημεριακῆς θέσεως.

'Εν Θεσσαλονικῇ τῇ 13ῃ Μαΐου 1952

† 'Ο Θεσσαλονίκης Παντελεήμων

'Ιερὰ Μητρόπολις Κερκύρας καὶ Παξῶν

*'Εχοντες ὑπ' ὄψιν τὰ ἄρθρα 46 καὶ 47 τοῦ Νόμου 2200/1940 «περὶ 'Ι. Ναῶν καὶ 'Εφημερίων», τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 536/1945 «περὶ ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ Ὁρθοδόξου 'Εφημεριακοῦ Κλήρου κλπ.», τὸ ἄρθρον 28 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 540/1945 «περὶ Ἐκκλησιῶν. Ἐκπαιδεύσεως», καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. Πρωτ. 83719 καὶ ἀπὸ 7-10-1946 Ἐγκύκλιον τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας, προσκαλούμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν 'Εφημεριακὴν θέσιν τῶν 'Ιερῶν Ναῶν Ὑ. Θεοτόκου ('Ἐλεούσης) καὶ Ἁγίου Ἰωάννου Κυνοπιαστῶν - Κερκύρας, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 48 τοῦ ὡς ἄνω Νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικὰ, ἵνα ἀνακηρυχθῶσιν ὑποψήφιοι 'Εφημέριοι τῆς ἐν λόγῳ Ἐνορίας.

Περισσότερας πληροφορίας οἱ ἐνδιαφερόμενοι δύνανται νὰ λάβωσι προσερχόμενοι εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς 'Ιερᾶς Μητροπόλεως.

Ἡ παρούσα κοινοποιηθῆτω, μερίμνη τοῦ οἰκείου Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου δι' ἀναγνώσεως ἐπ' ἐκκλησίας καὶ θυροκολλησεως ἐν τῷ 'Ιερῷ Ναῷ, καὶ δημοσιευθῆτω εἰς τὰ περιοδικὰ «Ἐκκλησία» καὶ «Ἁγ. Ἰάσων καὶ Σωσίπατρος».

'Εν Κερκύρᾳ τῇ 22 Μαΐου 1922

† 'Ο Κερκύρας καὶ Παξῶν Μεθόδιος

'Ιερὰ Μητρόπολις Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας

Προκειμένου νὰ πληρωθῶσιν αἱ κεναὶ θέσεις τακτικῶν 'Εφημερίων τῶν 'Ιερῶν ἐνοριακῶν Ναῶν: 1) Ἁγίου Νικολάου Ἀμπελακιωτίσης Ναυπακτίας καὶ 2) Ἁγίας Παρασκευῆς Παπαρουσίου Εὐρυτανίας, καλούμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὰς θέσεις ταύτας, ὅπως ὑποβάλωσιν ἡμῖν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικὰ.

'Εν Ναυπάκτῳ τῇ 22 Μαΐου 1952

† 'Ο Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας Χριστοφόρος

'Ιερὰ Μητρόπολις Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας

*'Εχοντες ὑπ' ὄψει, ὅτι ὁ 'Εφημέριος 'Ι. Ναοῦ Λευκάσιου αἰδ. Κων. Κασιῆς ἔχει συμπληρώσει τὸ 70 ἔτος τῆς ἡλικίας του, προκηρυσσομεν, βάσει τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Νομ. Δ/τος 415/47, ἵνα οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ καταλάβωσι τὴν ἐφημεριακὴν θέσιν τῆς ἄνω ἐνορίας καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα καὶ κανονικὰ προσόντα, ὑποβάλωσιν ἡμῖν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας εἰς τὸ περιοδικὸν «Ἐκκλησία» τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 48 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 2200 «περὶ 'Ι. Ναῶν καὶ

'Εφημερίων» προβλεπόμενα πιστοποιητικὰ, καθ' ὅσον μετὰ ταῦτα θέλομεν προβῆ εἰς τὴν ἀνακήρυξιν τῶν ὑποψηφίων.

'Ο ἐκλεγσόμενος ὑποψήφιος ἐφημέριος θέλει χειροτονηθῆ καὶ τοποθετηθῆ τακτικὸς 'Εφημέριος τοῦ ἄνω Ναοῦ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ νομίμου ὀρίου ἡλικίας τοῦ κατέχοντος ἤδη τὴν ἄνω ἐφημεριακὴν θέσιν.

Αἴγιον 28 Μαΐου 1952

† 'Ο Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας Ἀγαθόνικος

'Ιερὰ Μητρόπολις Γυθείου καὶ Οἰτύλου

*'Εχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Α. Ν. 2200/40 «Περὶ 'Ιερῶν Ναῶν καὶ ἐφημερίων» καὶ τοῦ Α. Ν. 540/45 «Περὶ ἐκπαιδεύσεως τοῦ 'Ιεροῦ Κλήρου» καλούμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας ἅπαντα τὰ ὑπὸ τῶν Νόμων καὶ τῶν 'Ιερῶν Κανόνων ὀριζόμενα προσόντα νὰ καταλάβωσι τὰς κενὰς ἐφημεριακὰς θέσεις τῶν 'Ιερῶν Ναῶν 1) Ἁγίου Δημητρίου Πύργου Δηροῦ καὶ 2) Ὑπαπαντῆς Ἐξωχωρίου, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας ἐν τῷ περιοδικῷ «Ἐκκλησία» ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τῶν ἄνω Νόμων ὀριζόμενα πιστοποιητικὰ, ἵνα προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν αὐτῶν ὡς ὑποψηφίων.

'Εν Γυθείῳ τῇ 31 Μαΐου 1952

† 'Ο Γυθείου καὶ Οἰτύλου Δημήτριος

'Ιερὰ Μητρόπολις Ἡλείας

*'Εχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 46, 47 καὶ 48 τοῦ Α. Ν. 2200/1940 «περὶ 'Ιερῶν Ναῶν καὶ ἐφημερίων» καὶ προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πληρῶσιν τῆς κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ 'Ιεροῦ Ναοῦ Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Ἐλαιῶνος, καλούμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα προσόντα πρὸς κατάληψιν τῆς ἐν λόγῳ θέσεως, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος, ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ δικαιολογητικὰ τῶν, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν αὐτῶν ὡς ὑποψηφίων.

'Εν Πύργῳ τῇ 4ῃ 'Ιουνίου 1952

† 'Ο Ἡλείας Γερμανός

'Ιερὰ Μητρόπολις Θεσσαλονίκης

*'Εχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Α. Ν. 2200/40 «Περὶ 'Ιερῶν Ναῶν καὶ 'Εφημερίων» καλούμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως καταλάβωσι τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ 'Εφημερίου τῆς 'Ενορίας 'Ιεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου, χωρίου Ὠραιοκάστρου, ἵνα ὑποβάλωσιν ἡμῖν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας σχετικῆν αἴτησιν μετὰ τῶν ἀπαιτουμένων δικαιολογητικῶν, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πληρῶσιν τῆς ἀνωτέρω χηρηνούσης ἐφημεριακῆς θέσεως.

'Εν Θεσσαλονικῇ τῇ 12ῃ 'Ιουνίου 1952

† 'Ο Θεσσαλονίκης Παντελεήμων

“ΕΚΚΛΗΣΙΑ,
ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ
Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Ἀκαδημαϊκὸς
ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ
ΕΜΜΑΝ. Γ. ΜΥΤΙΑΗΝΑΙΟΣ
Πρωτοπρεσβύτερος—Κατηχητὴς

*Υπεύθυνος Τυπογραφείου: ΤΙΜΟΛΕΩΝ ΡΟΥΤΣΗΣ

'Εν Ἀθήναις. Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἰαίου 1.